

ПОЛИТИКИН

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952



Година XXVIII
БРОЈ 825
21. октобар 1967.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

КАПЕТАН Кејт

И ТАКО ЈЕ "ПЕСМА ВЕТРА" НАПУСТИЛА ГИБРАЛТАР И ЗАПЛОВИЛА ПРЕМА ОБАЛИ АФРИКЕ...



КАО У СТАРЕ ДАНЕ...
ЗАР НЕ, КЕЈТ? НАС ДВОЈЕ
ЗАЈЕДНО ПЛОВИМО...



ДА, САМО ТИ НИСИ ВИШЕ
МАЛИ НА БРОДУ А ЈА
НИСАМ САМО КАПЕТАНОВА
КЊЕРКА ВЕЋ
КАПЕТАН!

И РАНИЈЕ НИКАД НИСМО
ПЛОВИЛИ ПРАВО ПИРА -
ТИМА У РУКЕ!



КЕВИНЕ,
КАКО ДА
ИЗБЕГНЕМО
СУСРЕТ
С ГУСАРИМА ДОК
НЕ ОТКРИЈЕМО
ГДЕ ЈЕ ДЕВОЈКА?

ВИДИШ...
ТАМО ЈЕ
ЈЕДАН ДУБОК
ЗАЛИВ... ТАМО
НАС НЕЋЕ
ОТКРИТИ!



САД ЋУ ЈА
ПРЕУЗЕТИ
КОРМИЛО
ЈЕР ДОБРО
ПОЗНАЈЕМ
ПУТ!



ЗАЛИВ ЈЕ ДОВОЉНО ДУБОК
ТАКО ДА СЕ МОЖЕМО УКОТВИТИ...
ПАЛМЕ СУ ВИСОКЕ И МЕЂУ ЊИМА
СЕ КАТАРКЕ БРОДА НЕЋЕ
ПРИМЕЌИВАТИ!

"ПЕСМА ВЕТРА"
ЈЕ МИРНО
УПЛОВИЛА
У
ИЛГУНУ
ЗАШТИЋЕНУ ОД
ПОГЛЕДА
СА ОБАЛЕ.
САВЕТНИК
И
СТАЛНИ
ПРАТИЛАЦ
ДЕВОЈКЕ -
КАПЕТАНА
КАО ДА ЈЕ
ПРЕСТАО
ДА
БРИНЕ...



ИПАК ЈЕ ПРИЈАТНО
ИМАТИ ЗА САРАДНИ -
КА ЧОВЕКА КОГА
ПОЗНАЈЕШ!

АХА! ДОСАД
ЈЕ СВЕ ИШЛО
КАО ПО...

JERRY SKELLY 8-20



ПИРАТИ!
ПОСТАВИЛИ
СУ НАМ ЗАСЕ -
ДУ НА
ОБАЛИ!

У ОВОМ
БРОЈУ:

НОВЕ
АВАНТУРЕ
ГУСАРСКОГ
КАПЕТАНА
ДЕНИСА

ВЕЛИКИ ТРКАЧ ПАВО НУРМИ



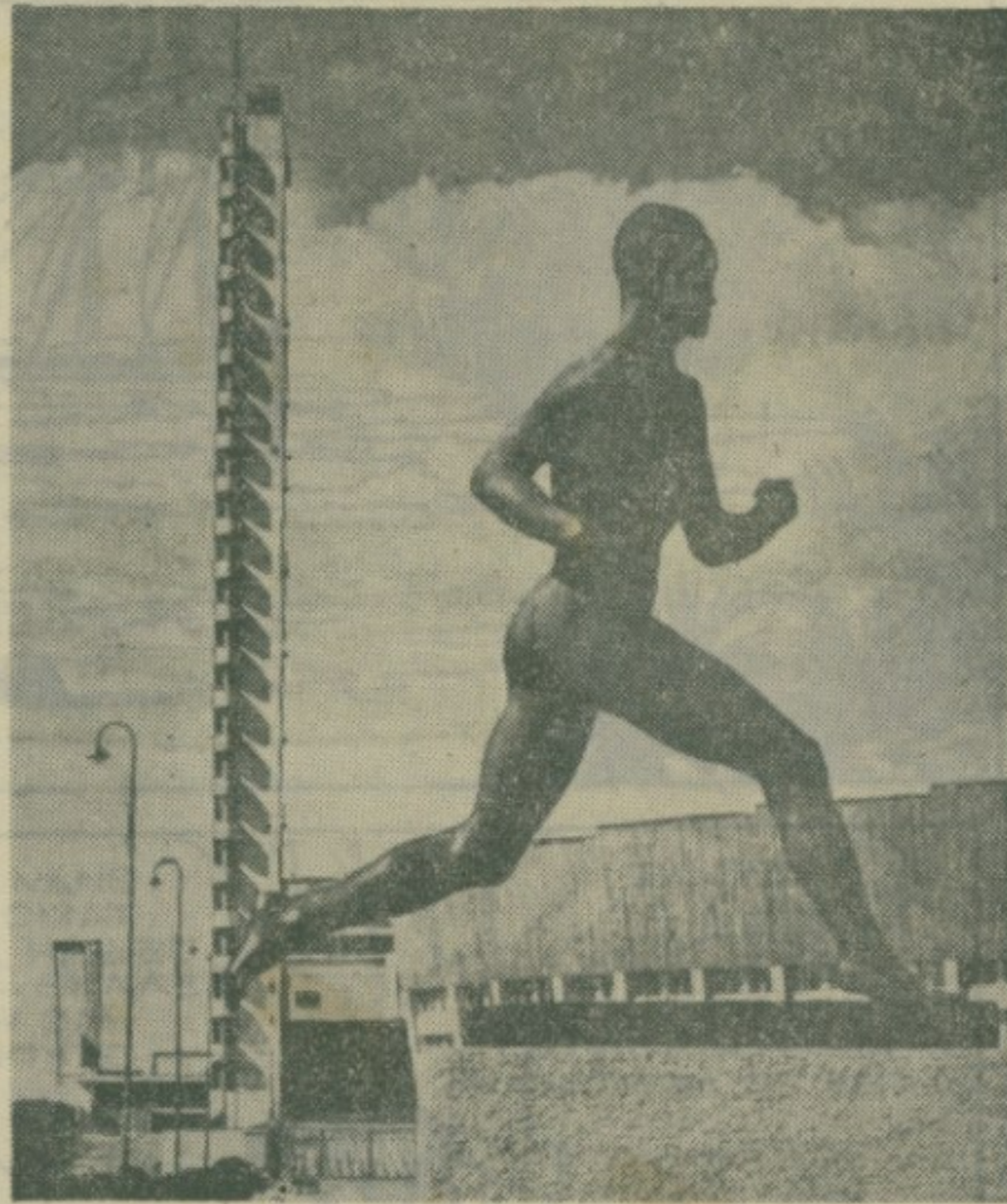
ПАВО НУРМИ ЈЕ ОСТАО ВЕРАН СПОРТУ И У СТАРОСТИ. ЈОШ И ДАНАС ОН ПРЕДУЗИМА ДУГА ПЕШАЧЕЊА У ФИНСКИМ ШУМАМА. ПА ЧАК И У СВОМ ПОЗИВУ ОСТАЈЕ ВЕРАН СПОРТУ, У СВОЈОЈ РАДЊИ КОНФЕКЦИЈЕ ПРОДАЈЕ И СПОРТСКУ ОДЕЋУ

У историји атлетике постоје до сада само два тркача, који су се толико издвојили својим резултатима изнад осталих да с правом можемо да их назовемо „феноменалним тркачима“ — то су Финца Паво Нурми и Чехословак, Емил Затопек. Обојица имају много заједничког као спортисти, само што је Нурми припадник старије генерације док је успомена на Затопека свежија.

Пре 43 године 1924. на

Олимпијади у Паризу, Нурми је био на врхунцу своје спортске каријере. Четири године пре тога на Олимпијади у Антверпену он је већ пао у очи. Међутим, у Паризу је засенио све остале. Победио је сјајно у трци на 1500 метара испред својих главних ривала Сталарда из Енглеске и Шерара из Швајцарске с временом од 3:53,6 минута. После 30 минута почела је

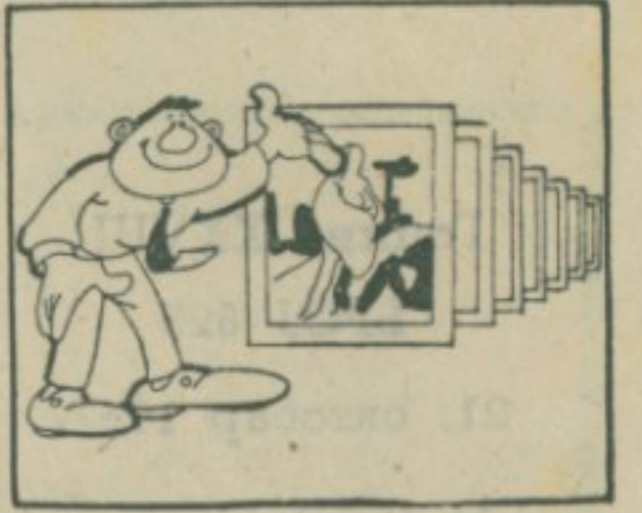
завршна трка на 5000 м. На опште запрепашћење Нурми се такмичио и у овој трци. Као да је после доброг одмора кренуо у трку, Паво је трчао испред осталих, док се за то време Енглез Сталард тек почео да буди из несвести у коју је запао од напора после трке на 1500 м! Нурми је победио и на 5000 м. са временом од 14:31,2. И идућег дана у Паризу Нурми је победио у свим тркама. Док су други у кросу на 10.000 метара падали од врућине и премора, Нурми је трчао и даље као добро навијена машина, свеж, без трагова умора и чак је по уласку у стадион оптрчао такозвани „почасни круг“. Нурми је у Паризу добио 5 златних медаља. Све до данас он је остао појам у атлетици.



ИСПРЕД ОЛИМПИЈСКОГ СТАДИОНА У ХЕЛСИНКИЈУ НУРМИЈУ ЈЕ ПОДИГНУТ СПОМЕНИК ЈОШ ЗА ЖИВОТА, КОЈИ ГА ПРИКАЗУЈЕ У КЛАСИЧНОЈ ПОЗИ ПРИ ТРЧАЊУ. ОВАКВУ ЧАСТ ЈОШ НИЈЕДАН СПОРТИСТА НИЈЕ ДОЖИВЕО.



АНЕГДОТЕ



ИМА ЛИ ЧУДА?

На једној вечери којој је присуствовао и познати немачки сликар Адолф Менцел повела се реч о томе постоје ли заиста чуда. Уметник није учествовао у дискусији. Тек кад су га упитали какво је његово мишљење, пренуз се и кратко одговорио:

— Чула? Постоје, наравно. Рубенс је, на пример, за свог живота израдио две хиљаде слика, а сад их има четири хиљаде.

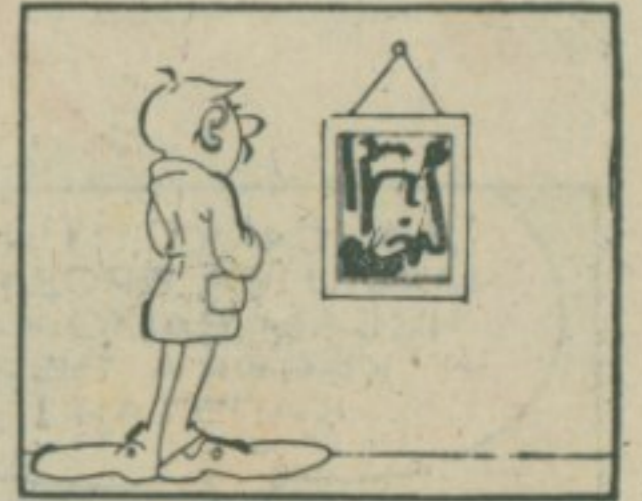
МИ СМО НАЈПАМЕТНИЈИ

На једној свечаној вечери Бернарду Шоу је сусед за столом био неки свезнајући. И што је најгоре стајно је причао. Шо га је неко време стрпљиво слушао, па најзад рече?

— Нас двојица смо најпаметнији у овој сали.

— Мислите ли то заиста? — упита поласкани саговорник.

— Дабоме да тако мислим — додаде Шо. — Ви изгледа, знате све на свету. Само једно не: да сте неподношљиви: — а то, опет, ја знам.



ТО ЈЕ БАР ЈАСНО

Макс Слефогт и Вилхелм Трибнер, немачки сликари, посетили су сликарску изложбу модерних. Испред једне слике Трибнер је застао и машући главом рекао:

— Зашто ли су ову слику овде обесио?

— Еиће зато што нису могли да ухвате сликара — одговори Макс Слефогт.

ПОРОДИЦА СМИТ

Најчешће име у Канади је Смит: тако се презива 180.000 особа или 1 одсто становништва. Захваљујући овој чињеници један тринаестогодишњи дечак је недавно добио прву на-

граду на једном конкурсу. Он је на питање: који је човек написао највише писама, платио највише дугова у граду итд. одговорио: Смит.

Ripley's- Веровали или не!



ЛЕПТИР МОЊАРХ

(DAMUS PLEXIPUS) КОЈИ УГЛЕДА СВЕТ У КАНАДИ И СЕВЕРНИМ ОБЛАСТИМА СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ, У ЈЕСЕН СЕ СЕЛИ НА ОБАЛЕ МЕКСИЧКОГ ЗАЛИВА У ВЕЛИКИМ ФОРМАЦИЈАМА ДУГАЧИКИМ ПО 680 И ШИРОКИМ 60 КИЛОМЕТАРА.



КРАЉ ПТОЛОМЕЈ II

КОЈИ ЈЕ ВЛАДАО ЕГИПТОМ ОД 285. — 246. ПРЕ НАШЕ ЕРЕ И КОЈИ ЈЕ У ИСТОРИЈИ ПОЗНАТ ПОД НАЗИВОМ „ФИЛАДЕЛУС“ — ШТО ЗНАЧИ „ЉУБИТЕЉ БРАТЕ“ —

УБИО ЈЕ СВОЈА 2 БРАТА!



ПТОЛОМЕЈ IV

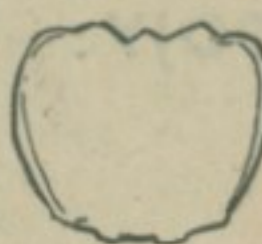
ВЛАДАО ЕГИПТОМ ОД 221. ДО 203. ГОДИНЕ ПРЕ НАШЕ ЕРЕ, А ЧИЈИ ЈЕ НАЗИВ БИО „ФИЛОПАТОР“, ШТО ЗНАЧИ, ОНАЈ КОЈИ ВОЛИ ОЦА —

УБИО ЈЕ СВОГ ОЦА!



РАТНИ БРОД ТОРПЕДОВАО САМ СЕБЕ!

БРИТАНСКА КРЕТАРИЦА „ТРИНИДАД“ ИСПАЛИЛА ЈЕ ТОРПЕДО НА ЈЕДАН НЕМАЧКИ РАЗАРАЧ КОЈИ СЕ НАЛАЗИО У ВОДАМА АРКТИКА. АЛИ ТОРПЕДО ЈЕ САМО НАЧИНИО КРУГ, УДАРИО У КРЕТАРИЦУ И ТЕШКО ЈЕ ОШТЕТИО!

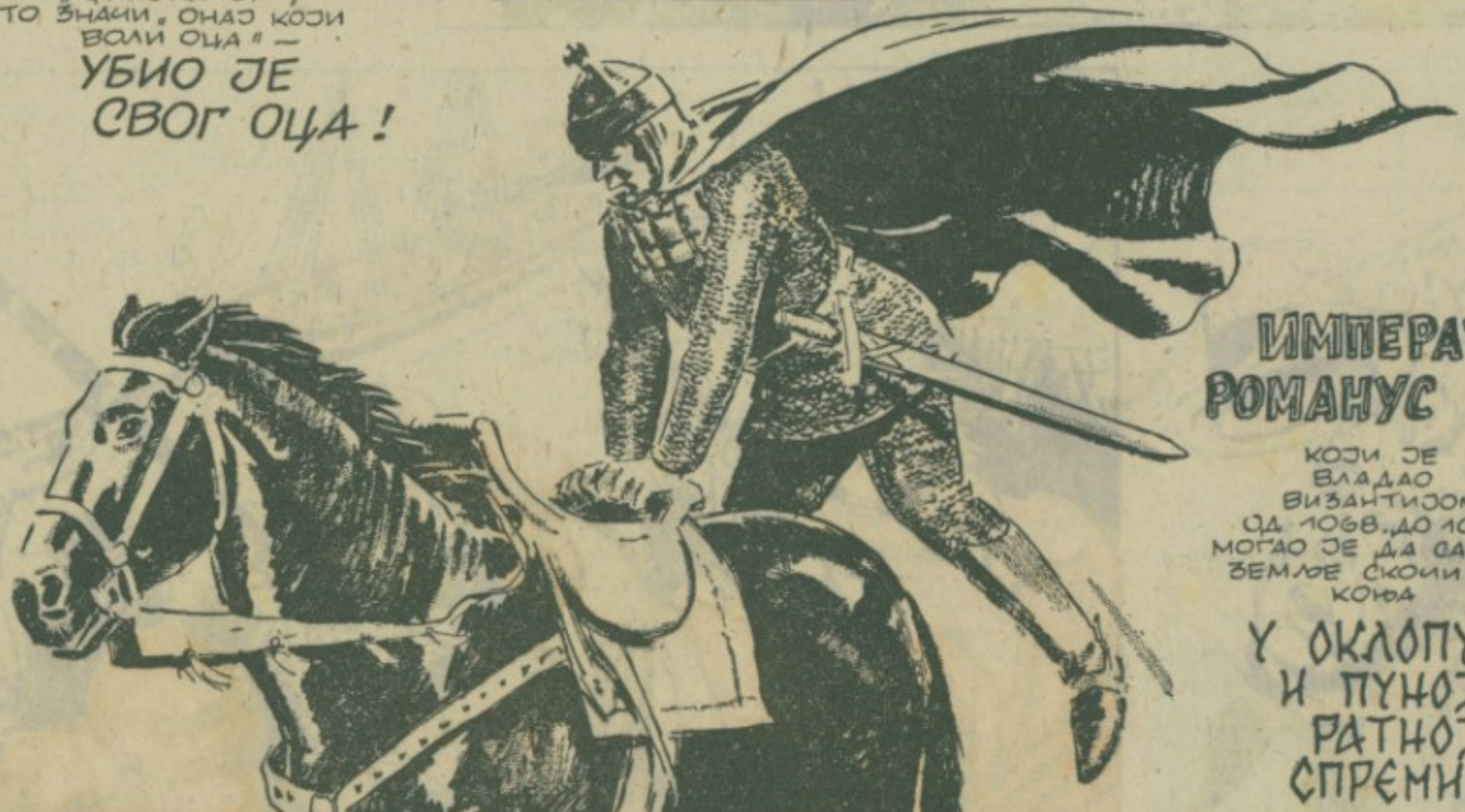


КРЉУШТ

АМЕРИЧКЕ РИБЕ САВАЛО ШИРОКА ЈЕ 4,5 САНТИМЕТАРА.

ЛИЊЕ

КОЈЕ РАСТУЈУ ПУСТИНИ САХАРИ ТОЛИКО СУ ГОРКЕ ДА ЊИМА НАСИЛНО ХРАНЕ ЛОПОВЕ ДА БИ ИХ КАЗНИЛИ ДОК ИХ КАМИЛЕ И ГАЗЕЛЕ ВЕОМА РАДО ЈЕДУ.



ИМПЕРАТОР РОМАНУС IV

КОЈИ ЈЕ ВЛАДАО ВИЗАНТИЈОМ ОД 1068. ДО 1071 МОГАО ЈЕ ДА СЕ ЗЕМЉЕ СКОБИ НА КОНОЈ

У ОКЛОПУ И ПУНОЈ РАТНОЈ СПРЕМИ

WALT DISNEY

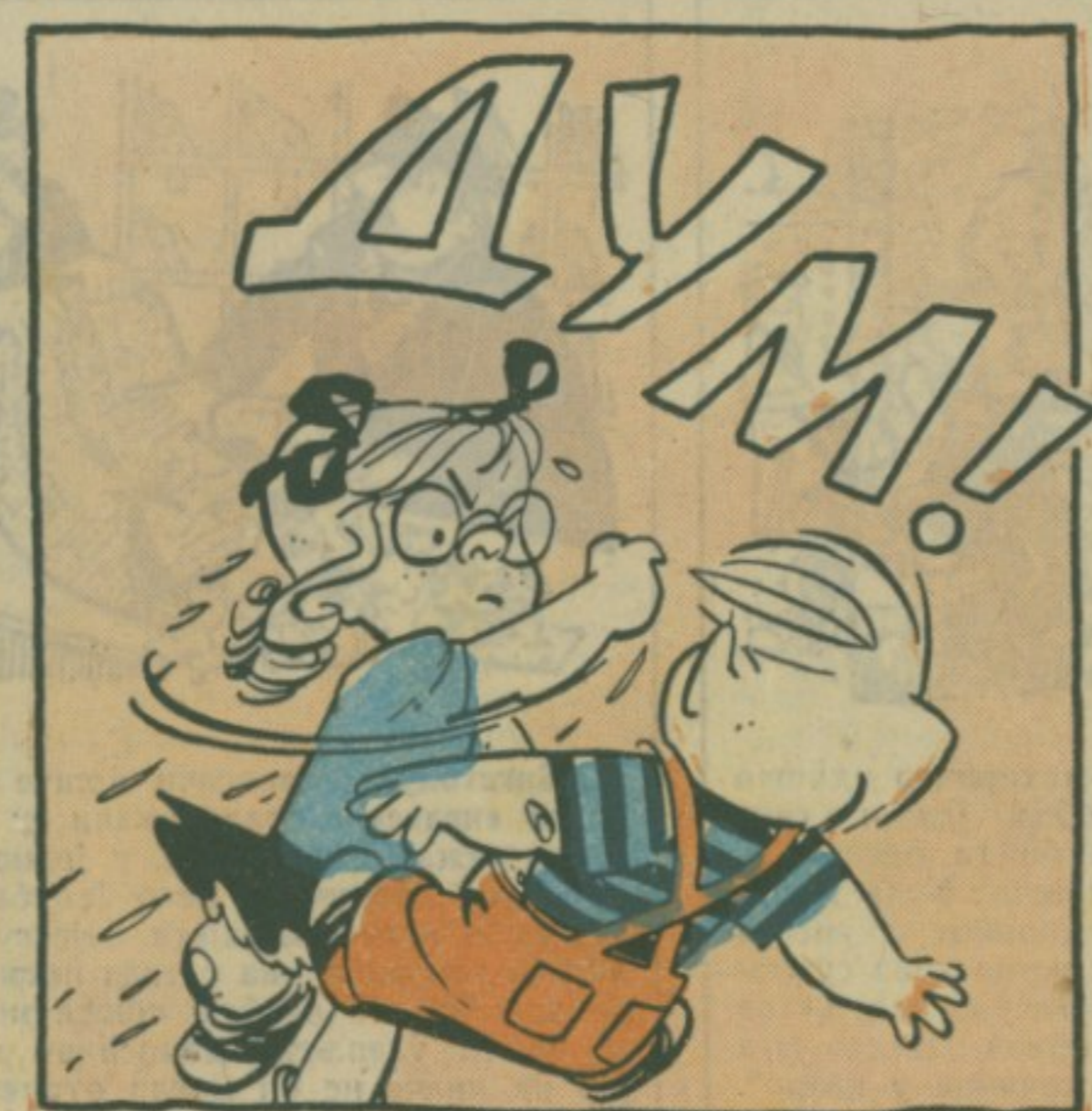
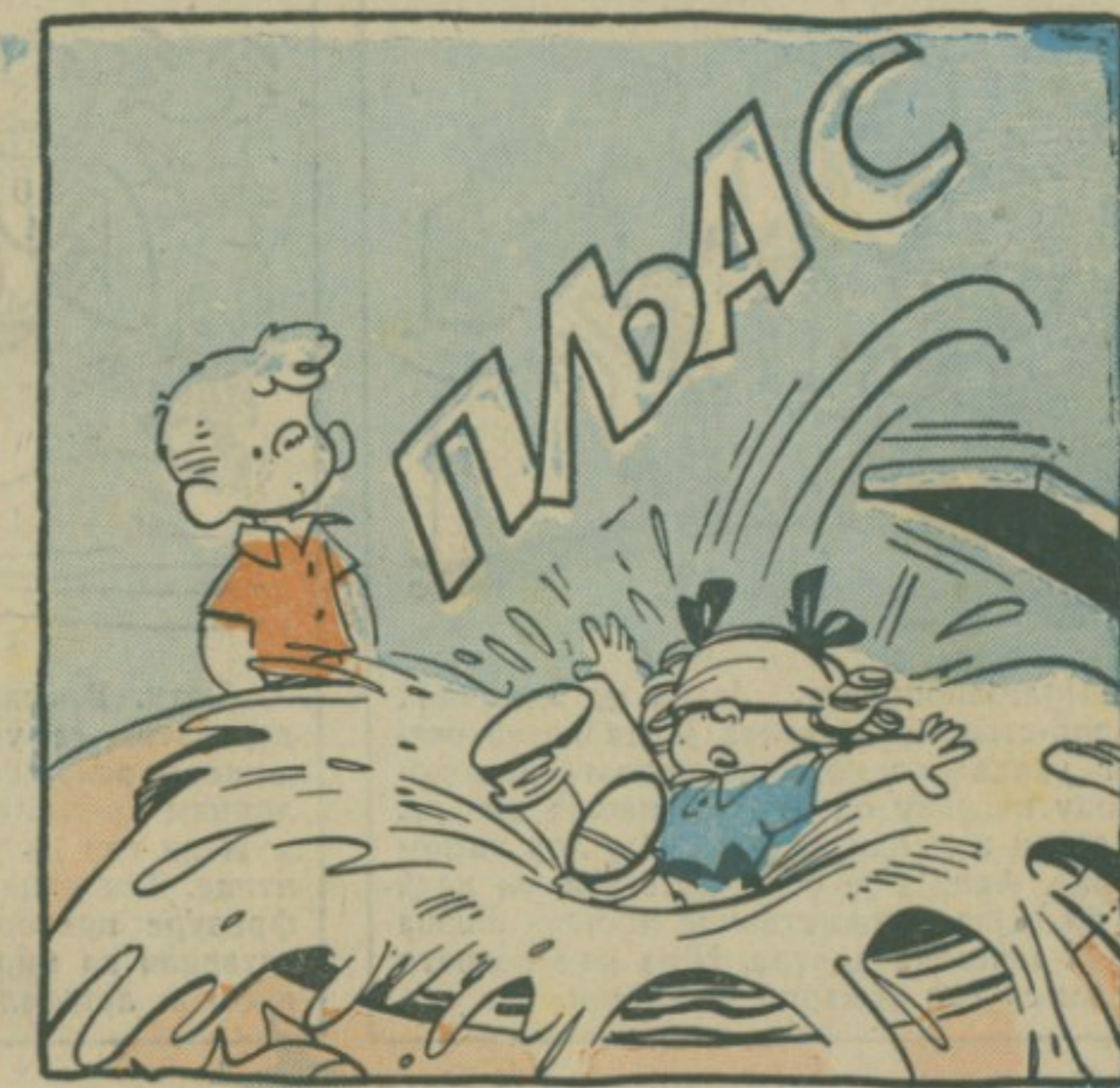
ПАЈА ПАТАК



© 1967 Walt Disney Productions World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

ДЕНИС КАПЕТАН



ФРЕНК ХАРДИ

НАЈБОЉИ ДОКТОР НА ЈУЖНОЈ ХЕМИСФЕРИ

ЗАПИСАНО ПО ПРИЧАЊУ БИЛИ БОРКЕРА У ПИВНИЦИ „ДАЈ БОЖЕ ДА НЕ БУДЕ ПОСЛЕДЊА“ У СИДНЕЈУ

— Зашто данас тако рђаво изгледаш?

— Једва вучем ноге. Као да ме је неко испребијао. Чак сам узео и боловање.

— А шта те боли?

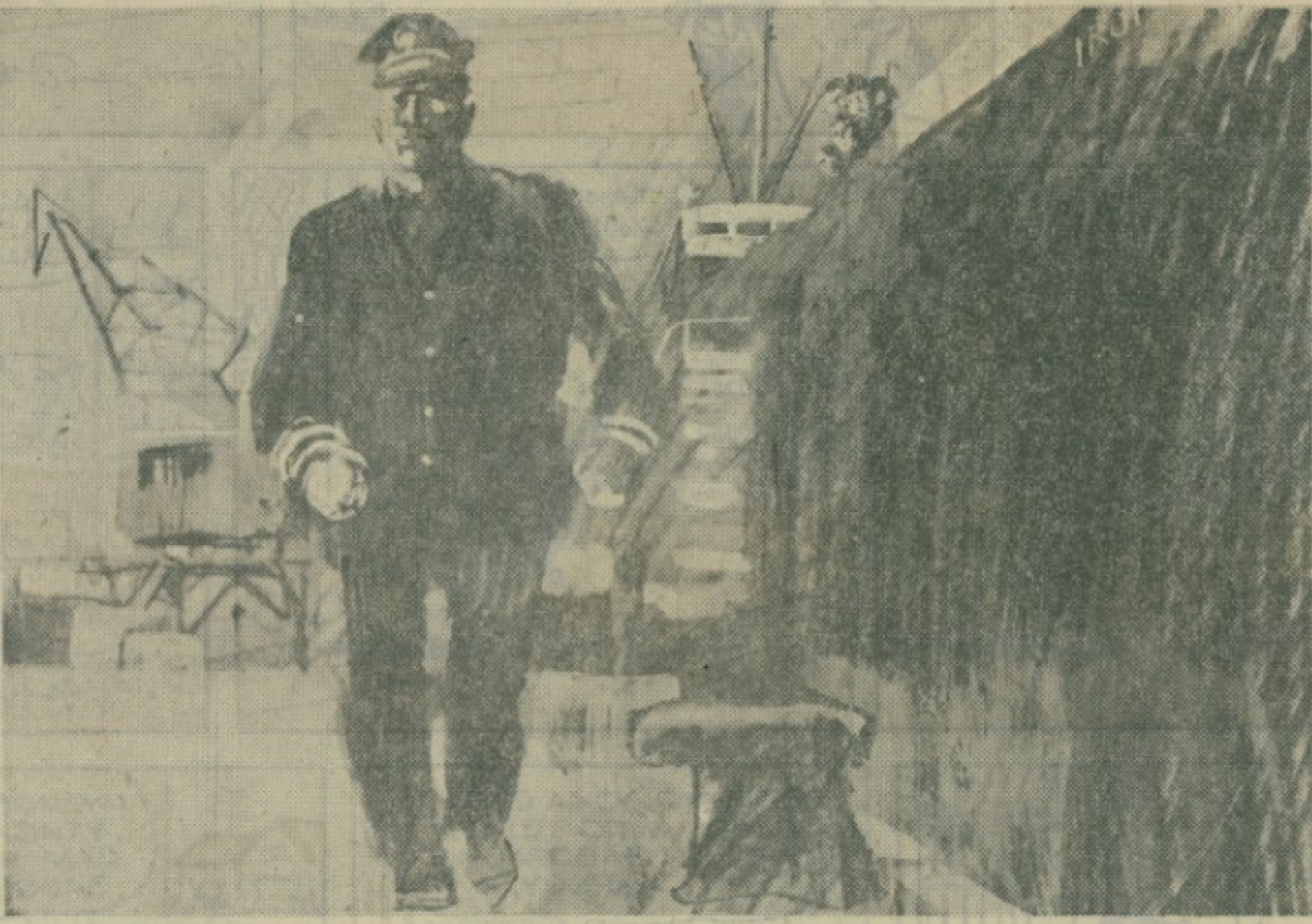
— Стегло ме у леђима.

— То је стари трик, опробани начин да се добије поштета од рада, а да се не изгуби зарада. Седи, попиј нешто са мном.

— Де, де, немој баш тако, Шта је преостало човеку, ако ни на боловању не сме да се одмори? Уагред буди речено, леђа ме заиста боле, само ми доктор, као ни ти, не верује. „Савијте се — каже и подигните ту хартију. „Ја се, наравно, савијем, али да се исправим не могу. А он мени на то: „Таковог глумца као што сте ви, нисам видео још од времена Џона Баримуре“. Вечна прича: управо кад не лажеш, не верује ти чак ни пас, а да не говоримо о докторима, који треба да ти дају боловање.

— Па лекари су принуђени да се држе лекарске етике...

— Мани ти то, мене не можеш у то убедити. Лекари и постоје само зато да би болесне слали на рад и тиме



штетели новац газдама и осигуравајућим друштвима.

— Али ти можеш да се обратиш и другом лекару. Да нећеш да кажеш да су сви лекари осигуравајућих друштата исти и да нису ни за шта.

— Не сви. Једном — тада сам служио у флоти — догодило се да сретнем једног правог доктора. Тај човек је био — најбољи доктор на јужној хемисфери. Лекар бродске компаније у Њукаслу.

Ховкинс се звао. Једном смо на синдикалном збору певали и ја сам мало промукао. Он ми је дао две недеље поштеде.

— Нешто ти не верујем.

— Истину ти говорим. Код њега је био гвоздени минимум: био болестан или здрав, свеједно је — најмање две недеље.

— А због чега је он то чинио?

— Објашњавају на разне начине. Неки кажу да је дано некад послао на брод морнара са запаљењем плућа, а тај отегао папке на мору, сто миља од Њукасла, код светионика на рту Ноби. У сваком случају од тада доктор је почео свима да даје поштету.

— Могу да замислим како је био популаран код осигуравајућих друштата.

— Како да не. Волели су га као ђаво тамјан. Али зато

мак — ти наравно, иду код других лекара. Али забушанти — сви као један чекају Ховкинса.

— А зар је то поштено у односу на газде?

— Како да не, у Њукалсу су сви поштовали закон о постоји у случају болести. Болесне нису терали да раде. А ми нисмо морали да измишљамо како да изиграмо закон. Нисмо морали да се трљамо четкама да би се појавиле оспе, да стружемо кожу кутијама за дуван, да би „рана“ изгледала страшније. Доктору Ховкинсу је требало за живота подићи споменик — сви су тако мислили. Био је најпопуларнији човек у округу. Па ипак га понеко није волео, а нарочито капетани месних бродова.

— Чиме се то објашњава?

— Врло просто, Чим брод стигне у Њукасл, одмах део посаде трчи Ховкинсу за поштету. А други помоћник и механичар морају после да трче у биро рада да попуњавају губитак у посади.

— Ни мени се то не би допало.

— Био је тамо један капетан са старог теретног брода „Гвоздена река“, Мик Бартон, по надимку „Силни“. Тај се заклео да ће се расправити са Ховкинсом, па нек буде шта буде. Силни Бартон је био здрав као дрен и ни на крају памети му није било да неко може да буде болестан. „Завршићу с Ховкинсом, а узгред уштедећу компанији лепу сумицу“ — говорио је он.

— На свој начин био је у праву.

— И тако, да не дужим, једног дана, догодило се то пред Божић, долази старица „Гвоздена река“ у Њукасл. Наравно, пола посаде пут под ноге — право код Ховкинса. Добили хартије и — кидају. Силни Бартон кишти од беса. Старији помоћник и механичар свакодневно трче

у биро рада, али ко воли да ради за време празника Тада је силног издао стрљечење. Сакупио је посаду на палуби и објавио:

— Ја намеравам да ставим тачку на ту причу са Ховкинсом, једном заувек. Идем да му кажем неколико топлих речи!

— И шта је било?

— Слушај даље. Значи, Силни Бартон, не оклевајући, полази. Посада остаје да чека свог капетана. Први помоћник говори:

— Капетан ће тако да обрари тог докторчића да ће га дуго памтити. На крају крајева, успоставиће се ред на бродовима.

А главни механичар одговара:

— Надам се да ипак неће прибећи насиљу.

Прошао је један час, други — они стално дрежде на мосту — очекује капетана. На крају угледаше: иде Силни Бартон дуж кеја. Једва да је крочио на палубу, а они к њему.

— Па, како је, јесте ли видели доктора Ховкинса? — нестрпљиво се распитује помоћник.

— Разуме се, видео сам — каже Бартон.

— Обрадили сте га значајно на одговарајући начин?

— Видите, испоставило се да сам болестан — одговара Бартон — бубреге сам прехладио. Хвала доктору Ховкинсу — дао ми је месец дана боловања. Надам се да ће те се снаћи без мене. . .“

— А каква је даља Ховкинсова судбина?

— Свако добро на овом свету има свој крај. Дошло је време — умро је наш Ховкинс. То је била највећа сахрана у историји Њукасла. Дошли су и они који су га знали и они који нису. Да, сада таквог лекара не можеш да нађеш на целој јужној хемисфери. . .

ДОГОДИЛО СЕ У... ДОГОДИЛО СЕ У... ДОГОДИЛО СЕ У...



...Индијанополису. Једна од локалних радио-станица објавила је да ће за сваког ухаћеног комарца исплатити доносиоцу награду од око 100 наших динара. И стари и млади дали су се у лов на комарце. Акција је била обустављена када је блажејна радио-станица постала лакша за 12 милиона динара. Није нам познато да ли су сви комарци уништени.



...Бату. Висока фризура Мери Барнес вероватно се учинила галевовима као њихово разрушено гнездо па су с продорним крицима навалили на њу. Чак ни муж ни син нису могли да је одбране од птице. Тек када је преко већ рашчупане фризури пребацила шал галевови су је оставили на миру. Породица је одмах напустила летовалиште.



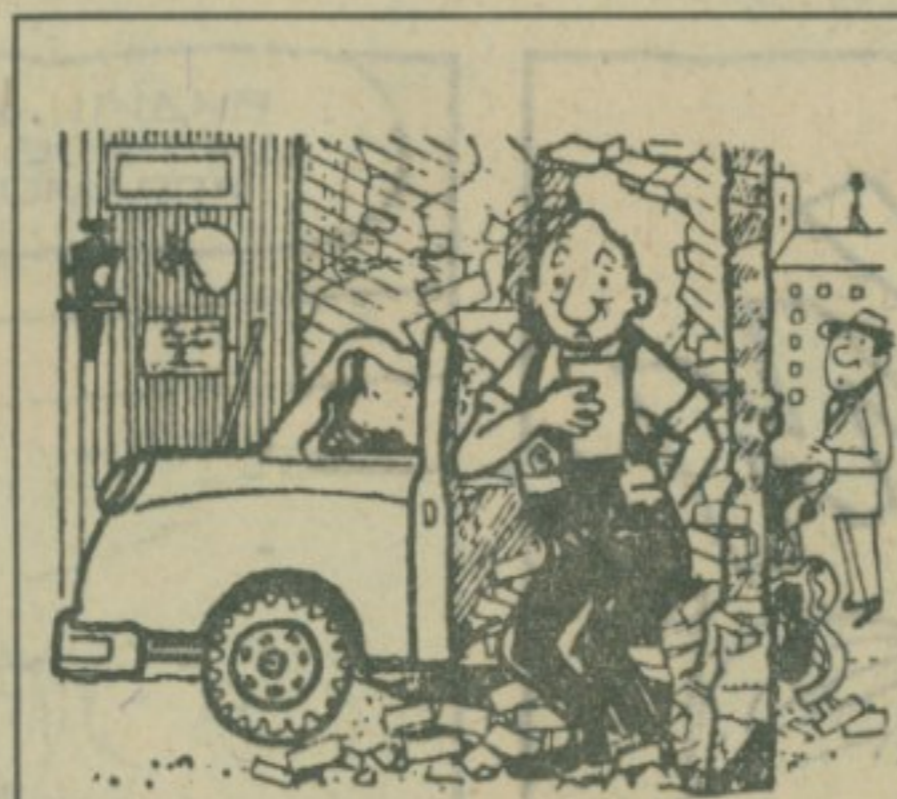
...Охају. Ученика Џоа Ејронса три пута је директор гимназије слао фризеру, да му овај скрати косу до „пристојне и прихватљиве“ дужине. Када је ученик и четврти пут упућен фризеру био је толико љут да је затражио да га ошишају до главе. Међутим, директор га је тако ошишаног удаљио из школе с тим да ће га опет примити кад му коса порасте.



...Француској. Током овогодишње туристичке сезоне на улицама лучких француских градова енглески туристи су оставили преко 2500 старих аутомобила зрелих за отпад. Према споразуму између полиције у Калеу и британског друштва аутомобилиста напуштена возила биће враћена у Енглеску и, заједно с рачуном за превоз, допремљена пред кућу власника.



...Лондону. Испред једне мале послатичарнице на чијем се улазу налази аутомат за продају гума за жвакање, један дечак је седам часова урлао а један стрљиви полицајац га тешио. Узрок те велике жалости: дечак је бели миш се на необјашњив начин увукао у аутомат и није могао да из њега изађе. А сопственица аутомата имала је баш тада слободан дан.



...Лутаху. Неки ауто-механичар дошао је да преузме аутомобил једног свог сталног муштерије да би га одвезао у своју радионицу на оправку. Кола је довео, утерао их у радионицу и уместо да стане пролетео је с њима кроз супротни зид. Тек тада је погледао цедуљу на којој је власник аутомобила написао шта треба оправити: „Све кочнице у квару“.



...Бигстону. Разносачи поште из овог малог енглеског града имали су недавно веома тежак дан. Наиме, у једно од поштанских сандучића неко је убацио пакет са 24 некувана јајета. Јаја су се разбиле и задрљала сва остала писма у сандучету. Читаво особље поште морало је да чисти улепљене дописнице и писма јер их иначе не би могли отпремити.



...Санта Моника. Вечерње седељке на којима учесници до миле вође грде и рује један другог, највећа су атракција једног клуба у овом америчком монденском летовалишту. Уа месечну чланарину од око 30.000 динара, цела породица може да се купа на клупској плажи, да користи тениска и голф-игралишта и да се увече свађа са пријатељима.

ПРОНАЛАСЦИ ГОДИНЕ

АУТОМОБИЛСКЕ ГУМЕ У ТРАКАМА



Ера класичних спољашњих аутомобилских гума одлази у прошлост. Чехословачки стручњаци уместо досадашњих гума које су израђиване у једном комаду предлажу потпуно нове — у тракама. Њихова основа покрива се у ствари танким посебним тракама од гумираног платна које образује спољашњи „изрежани“ слој. Свака таква трака, ако се оштети, може се заменити новом, док остали део гуме и даље остаје.

ХЛАДНОТА И КРВ

Сарадници Пољске Централне лабораторије за расхладне уређаје конструисали су фриџидер у којем се при температури течног азота (минус 196 Целзијусових степена) три године може чувати најдрагоценији од свих лечова — крв. Досада се крв за трансфузију није могла чувати дуже од три седмице.

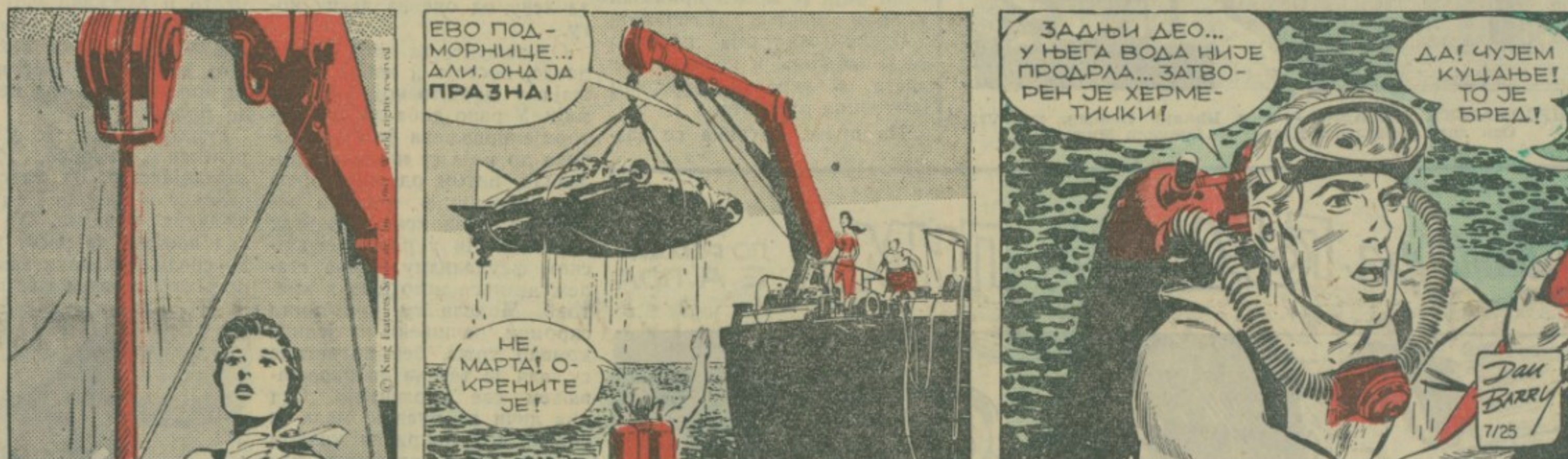
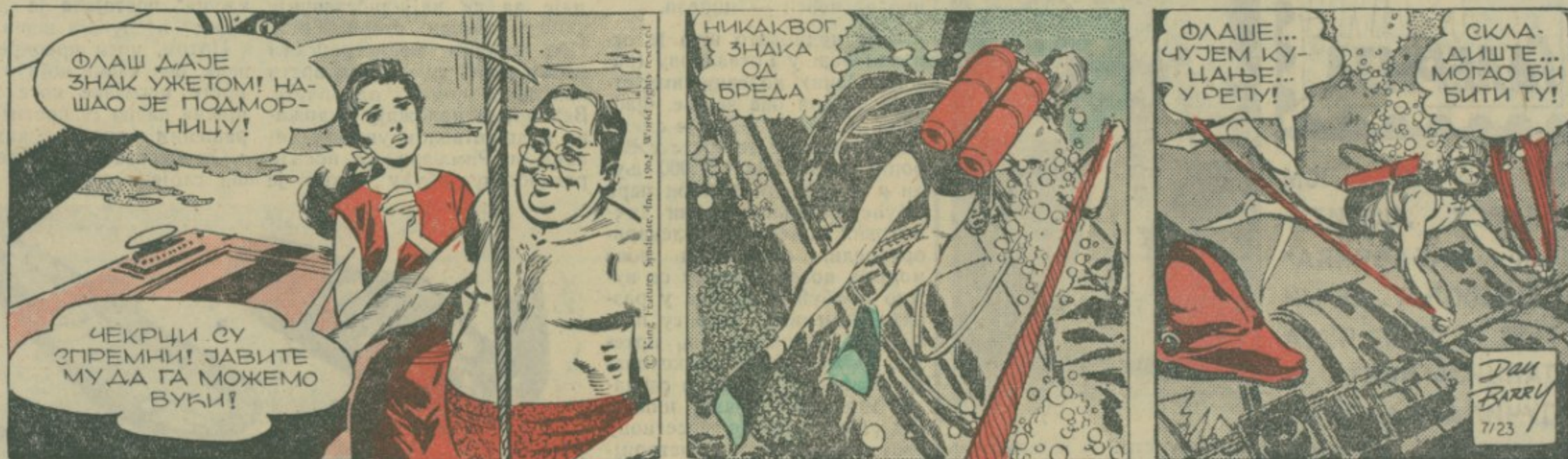
ЗА СВАКИ ТЕРЕН

Амерички стручњаци конструисали су возило за непроходне терене које подсећа на дечји аутомобил. Тешко је свега 105 килограма, може да прими само возача а одликује се великом брзином и могућношћу маневрисања.



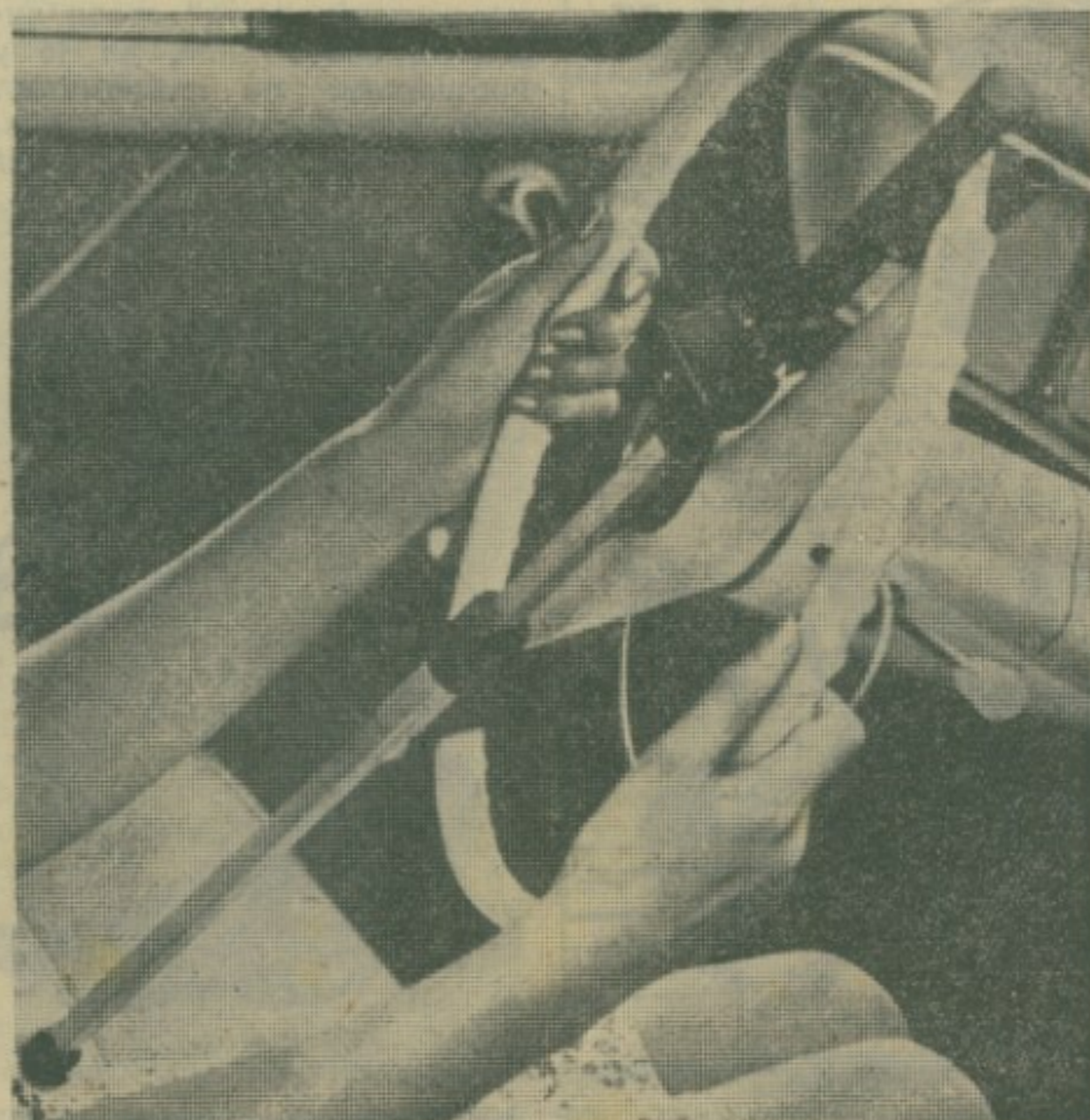
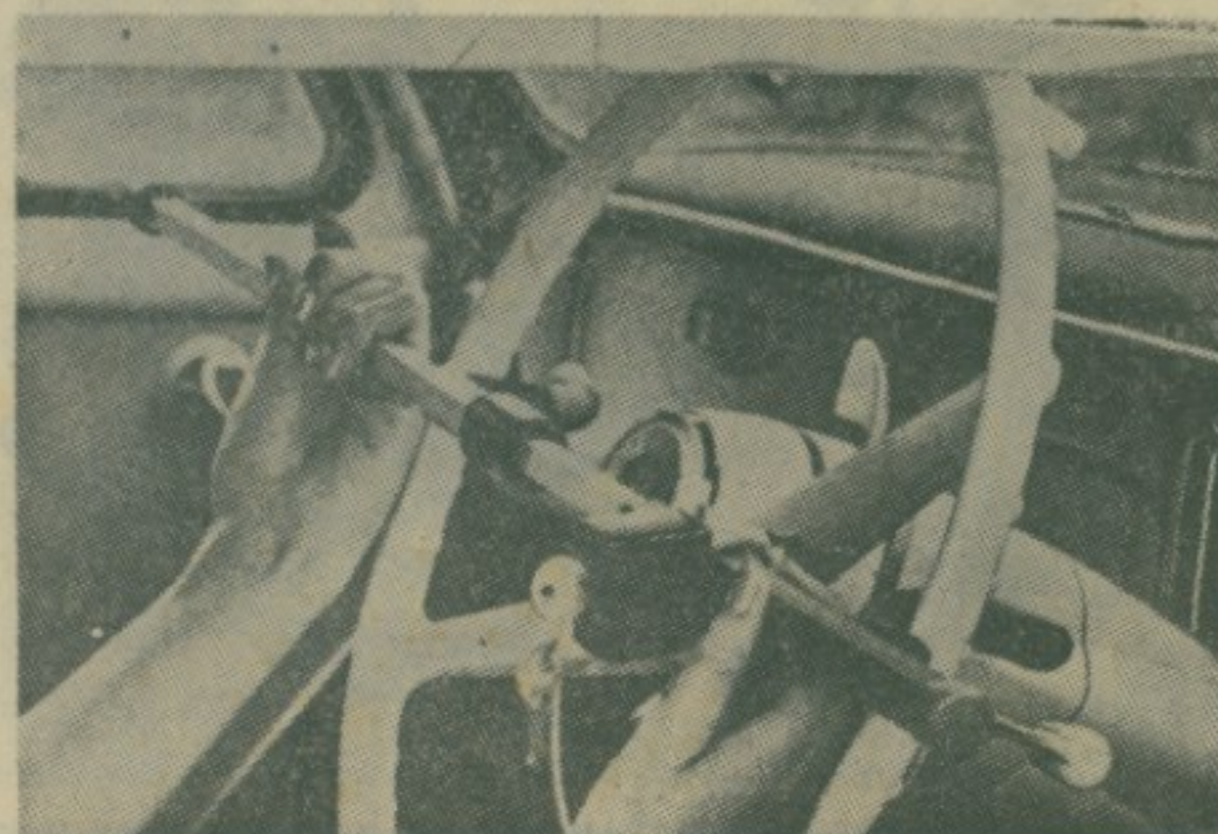
Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН



ПРОТИВ ПОЗАЈМЉИВАЧА

„Позајмљиваче“ аутомобила она на најједноставнији начин онемогућава окретање „брава“ за волан коју су пронашли енглески техничари.



ТАЊЕ ОД ПАПИРА

У лабораторији техничког института универзитета у Илиноису, добијено је стакло у облику плочица, дебелих свега 0,05 милиметара, то јест стакло тање од папира. Од 50 таквих плочица слењених синтетичком смолом добија се прозирна плоча која по чврстоћи и отпорности не заостаје за челиком који се употребљава за оклопна кола. Ново стакло употребљава се, поред осталог, за илuminаторе на нуклеарним реакторима.

»ТРОДИМЕНЗИОНАЛНИ МИКРОСКОП«

Стереоскопски микроскоп који омогућава да се проучавани предмет истовремено по сматра у све три димензије, пронашао је доктор Роберт Грегори, сарадник одељења за експерименталну психологију универзитета у Кембриџу. Како се постиже тродимензионални ефекат? Фокусно растојање објектива мења се педесет пута у секунди: због инерције ока добија се утисак тродимензионалности.

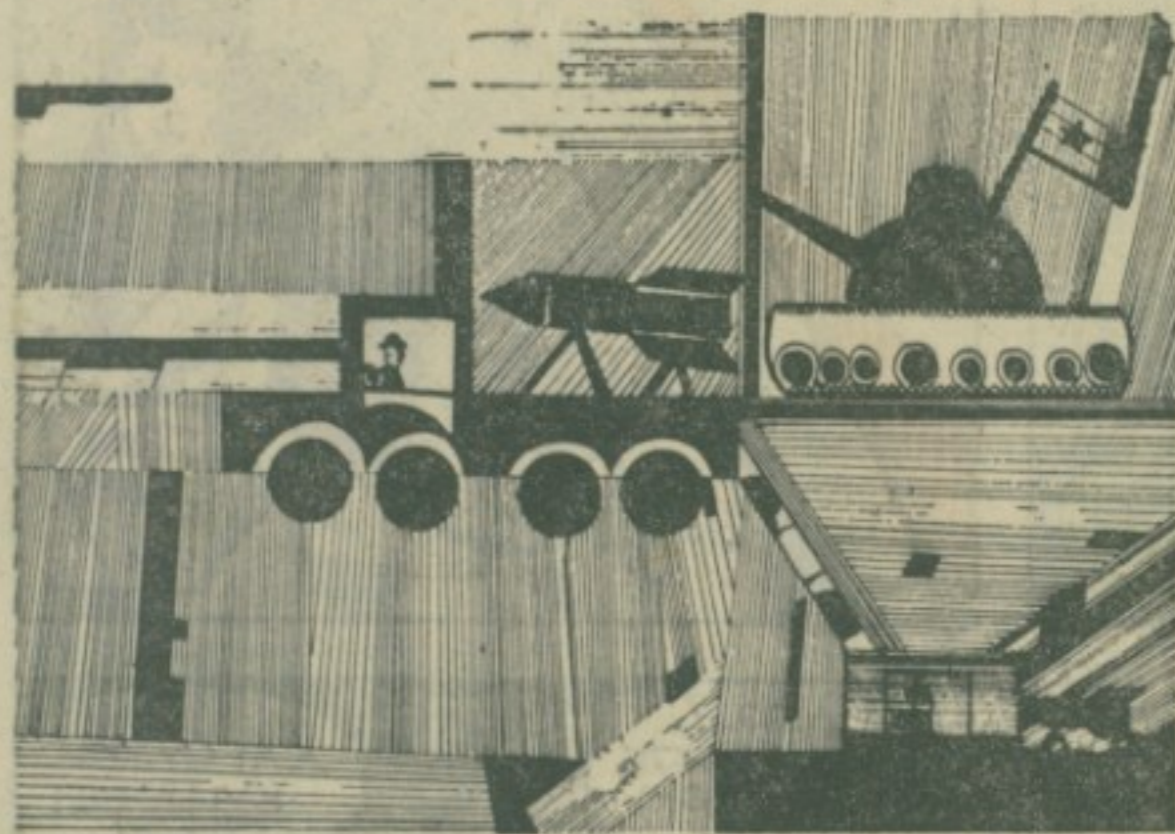


ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
МАЛА
ГАЛЕРИЈА

КАО И У ПРОШЛОМ КОНКУРСУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ ЦРТЕЖ И ОВОГ ПУТА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА ОБЈАВИ УСПЕЛЕ РАДОВЕ И НАГРАДИ СВАКИ ЦРТЕЖ СА ПО 2.000.— СТАРИХ ДИНАРА.



„ЦАРЕВА КТИ“ — рад Ђановић Нермине, уч. VI, Основ. шк. „Владимир Перич-Валтер“ — Сарајево.



„ПРВОМАЈСКА ПАРАДА“ — рад Николе Бенчал, уч. VIII/2 Основ. шк. „Владимир Назор“ — Сремска Митровица.

Од рођења до смрти човек проводи или у постељи или у — ципелама. Не зна се да ли негде постоји „музеј постеле“ као што је, рецимо, у Бечу „Музеј фијакера“, али у Чехословачкој има један који је цео посвећен — ципели.

Није чудновато што је основан баш у Готвалдову (раније Злин) колевци индустрије ципела ове земље. Фабрика „Свит“, у којој је смештен, највећа је те врсте у Европи: запошљава 27.000 људи и производи милион пара обуће недељно! Њени технологи, моделари и лекари-ортопеди, стварајући нове моделе, позабавили су се нужно и обућом народа у разним временима. Тако су постепено сакупљени ови цртежи, фотографије и експонати — мушке и женске сандале, мокасине, чизме, ципеле итд. Оне причају посетиоцу узбудљиву причу о историјском развоју обуће. Тој причи нема краја јер се стално наставља, а почетак није познат, настао је пре много хиљада година.

Ко би знао рећи где је и када први пећински човек почео да савија лишће око ноге да би је заштитио од уједа змије, топлоте и хладноће. Научници сматрају да је прва „обућа“ била начињена од широким листовима причвршћених ликом, од трава „штављених“ пљувачком, жвакањем, понекад дубљена у дрвету и грављена од коже животиња. Много је времена морало да протекне од првих биљних обојака, негде на Борнеу и Суматри, до сандале у Тутанкамоновој гробници чији је модел приказан у овом музеју. Египатски дворски занатлија начинио ју је од коже и папирусовог листа а украсио лотосовим цветовима од злата. Из првих витрина се саз-

ПРИЧА О ЦИПЕЛИ

наје да су најједноставнију обућу носили стари Грци. Под топлим медитеранским небом ишли су у некој врсти нануда се њом од плуте. Већ према положају у држави и друштвеном угледу, Хелени и Римљани су носили разнобојну обућу каква је

кљуна“ постојала је „бушка краве“ и „вучија шапа“. Потом, нови преокрет: ципела без капне која открива прсте неговане ноге и оба ножна палца са прстеном украсеним драгим камењем! Од шестнаестог столећа виши слојеви европског друш-

Многи примерци изложени у Музеју ципела начињени су у наше време, на основу писаних докумената, археолошких налаза и цртежа, али има и примерака аутентичних, пронађених у заоставштини некадашњих власника замкова. Ту је изложена и чизма,



НАЦИОНАЛНА ОБУЋА РАЗНИХ ЗЕМАЉА СВЕТА. МЕЂУ ЕКСПОНАТИМА НАЛАЗИ СЕ И ОПАНАК ИЗ НАШЕ ШУМАДИЈЕ.

робовима била забрањена. Врпце су украшаване везом, бисером и драгим камењем. Али, свака част античким обућарима. Висок ступањ занатства огледа се и у томе што су разликовали сандалу за леву од оне за десну ногу.

Од заштите за ноге, обућа, дакле, постоје и израз положаја у друштвеној хијерархији. У рано доба људске историје прављена је од сировине до које се најлакше долазило, потом од материјала који омогућује техника обраде и економски развитак друштва. Ни у раном европском феудализму горњи staleж не носи исто што и кметови. Модели су још доста скромни, начињени из једног комада коже, без потпетице су, али је тежна за украшавање све изразитија. Сада она личи на опанак, мада је горњи део покривен крзном лисице, вука, веверице или зеца. Мондени племићи при повратку из крсташких ратова доносе са Блиског истока у Европу, поред рана и болести, ципеле дотада невиђене лепоте. То је дубока ципела са усесима поред зглавка и дугим шилком у продужетку прстију. Било је тако дугачких кљунова са кићанком на врху да су витезови буквално учили да ходају. И док су обућари плећства размишљали да ли да те сурле украте врпцама испод колена, сељак је газио босоног, или је навлачио нешто неугледно, црно и готово без облика.

Почетком шестнаестог столећа настаје прекретница. Негија рука је одлучно одсекла кокетне шилкове са мушке обуће и завела нову моду за жене. Наша савремена модарка мораће грдно да се изненади кад сазна да је ципела „пачи кљуни“ стара више од 350 година, да је у прошлости, по материјалу, била много богатија и разноврснија. Поред „пачјег

твр нагло су порасли увис. Разлог: пронађена је „штикла“. После колонијалних освајања, обогатењо и гиздаво шпанско племство прво заводи у Европи потпетицу: широку, високу, четвртасту. Често и хуљиво њој не се мењати висина и облик све док почетком овог века, бар што се тиче мушке ципеле, не престане да буде мета хули моде.

Ређају се ципеле у стилу ренесансе, ампира, „бечке“, „италијанске“, од материјала рађеног у Европи, од истичњачких тканина. У време кад почињу да расту приходи средњовековних занатлија и трговаца развија се и нош-

од преко три килограма, непознатог Наполеоновог тобџије. Није искључено да ју је изгубио бежећу кроз Чешку, после пораза пред Москвом.

Велики део музеја посвећује пажњу новој градској и сеоској обући разних народа, од чизама Еским фаганстичких боја и лепоте преко обуће азијских и афричких народа, од Авганистана до Јужноафричке Уније, од Обале Слоноваче до Непала, Кине, Монголије и америчких државнокожаца. Ту је опанак са Балкана и тесне ципеле-окоу Јапанки, лице и налиције моде, укуса, лепоте и патњи којима се плаћа сујета.

Деведнаести век је значајан по томе што је човек, после античких Грка, поново почео да носи различиту обућу за десну и леву ногу, и што шивања машина улази у обућарску радионицу. У двадесетом развија се фабричка производња ципела, затим настаје продор гуме и синтетичког материјала. На Земљи је све више људи а све мање стоке која је кожа употребљавана за обућу. Због тога се данас на Западу производи 70 одсто ципела од синтетичких материјала.

Посматрајући експонате у Музеју обуће у Готвалдову, необичних облика, боја и украса, човеку се заврти у глави, али брзо силази на земљу кад стигне до индустријске производње ципела где од старе маште није остало ни трага.

Мада и у обућарству постоје велике силе, као што је, на пример Чехословачка, чија укупна годишња производња износи близу сто милиона пара ципела, и те силе обућају становнике многих земаља — у свету милиони људи још корачају боси или у обући коју сами праве.

Авантуре ГОРДОНА ПИМА ПО РОМАНУ Е.А.ПОА



НАЈСТАРИЈА И НАЈЈЕДНОСТАВНИЈА ОБУЋА ИЗ СТАРЕ ГРЧКЕ



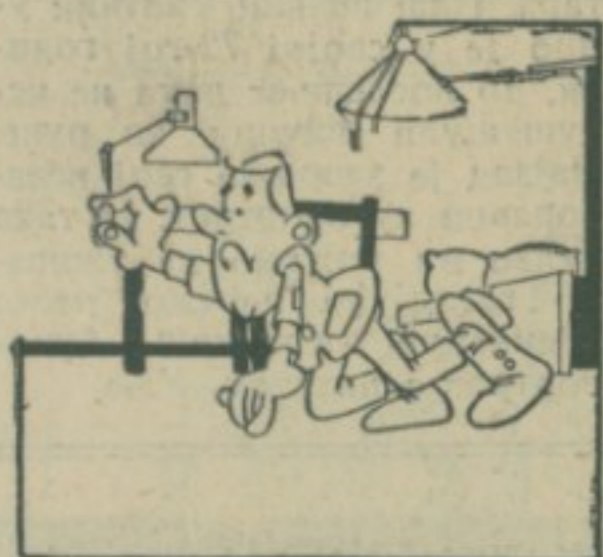
КРАЈ СВАКЕ ЦИПЕЛЕ У МУЗЕЈУ У ГОТВАЛДОВУ НАЗНАЧЕНО ЈЕ ИЗ КОГ ВРЕМЕНА И ИЗ КОЈЕ ЗЕМЉЕ ПОТИЧЕ.



ТУШЕВИ ПОВЕЋАЛИ ПРОМЕТ

Једна велика робна кућа у Мексику направила је кабине са тушевима које купци могу бесплатно да користе. Управа ове робне куће утврдила је да су потрошачи после оваквог освежења боље расположени и лакше се одлучују за куповину. Откако су уведени бесплатни тушеви, промет је порастао.

ЈОШ ЈЕДАН САВЕТ ЗА МРШАВЉЕЊЕ



Оригиналан метод за мршављење препоручује британски стручњак за исхрану доктор Хјуг Бруме. Сваки пут кад осетите жељу за јелом а желите да је савладате, спустите новац у штедну касицу. Изненадићете се како ће убрзо омршавити и постати имуњивији — саветује др Бруме.

СВЕ ЗА ТУРИЗАМ



На железничкој станици Инихен у јужном Тирољу, у Аустрији, једном страном туристу указана је изузетна пажња. Шеф станице је већ био дао знак за полазак воза кад се тог часа поменути туриста сетно да је у хотелу заборавио своју вештачку вилицу. Шеф станице је пристао да полазак воза одложи за десетак минута док се из хотела донесе вилица. Путници нису протестовали, схватили су све то више са шаљиве стране.



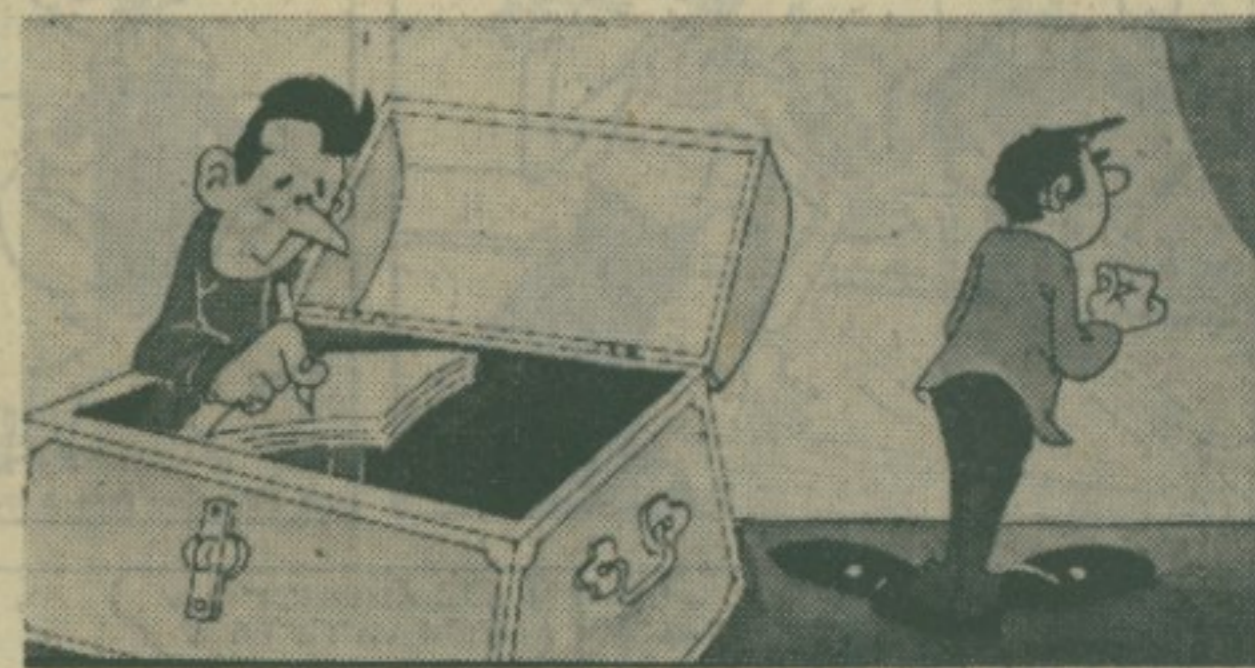
АРХИПЕЛАГ ОСТРВА СРЕЋЕ

Острва у Коралском мору која леже источно од Нове Гвинеје туристи називају „Архипелагом острва среће“. Због чега?

На овим острвима, која укупно имају око 10.000 становника, и данас влада матријархат! О свим важнијим стварима у животу породице и читаве острвске заједнице одлучују жене придржавајући се закона и обичаја који су некад владали у првобитном друштву. Живот на овим острвима тече мирно, без већих сукоба јер жене мудро решавају све спорове.

ТАЈНА ВОДЕ

Вода која се добија топљењем леда и снега по свему судећи личи на обичну воду али је зато њена структура иста као код леда. Исту такву структуру има вода која се налази у живом организму. Није онда чудо што животиње и њихови младунци радије пију снежницу и воду од отопљеног леда него обичну чисту воду. Употребљавајући снежницу или воду од отопљеног леда организам не троши енергију на „прераду“ њене структуре тако да се она брже и лакше апсорбује.



НИЈЕ ГУБИО ВРЕМЕ

У једној драми која је са успехом приказивана у једном лондонском позоришту главну улогу имао је енглески глумац 27-годишњи Клив Елион. Публика је могла да га види само неколико тренутака, а остало време (један и по час) он је морао да лежи у великом ковчегу, срећом довољно великом да је могао доволно да се смести подуседећи. Да не би полудео од досаде, или заспао, млади човек одлучио је да време протрије писаном. Свако вече понео би рукопис и понекад му је полазило за руком да при светлости слабе сијалице напише одједном и по 20 страна. Тема је помало налик на његов случај: човек се диже из мртвачког сандука на запрепашћење своје породице. Заплет и расплет — шаљиви.



ПОПАЈ



— ХУМОРЕСКА —
Јацек Фјодорович



ВЕРАН АУТОПОРТРЕТ

Водич екскурзије: налазимо се у кући познатог мајстора, уметника Ремигиуша Крепнога, који је посмртно одликован за своје животно дело. Почетак уметничког стваралаштва Ремигиуша Крепнога датира од времена када је мали Ремек, петогодишњи дечко, приступио, идући стогама свог знаменитог колеге Рембранта, раду на свом првом портрету. Мали Ремек био је изванредно обдарено дете па се брзо развио и у свом бурном напретку свакодневно откривао нове формалне недостатке на свом аутопортрету. По свој прилици ствар није била само у нагомиланом сазнању и уметничком мајсторству младога Ремекa него и у физичким променама које су се одражавале на јунаку уметничког дела, будући да је растао и развијао се. Не заборавите — то је био аутопортрет! Када се младшћу Ремеку навршило седамнаест година, остао му је био само један корак па да заврши платно. Али у то време младшћу су

почели да избијају брчићи, што је уметнику побрвало све планове и присиљило га да знатно преради своју слику. Наредна препрека која га је омела да заврши замисљену слику јавила се у виду бубуљица (acne vulgaris), које су избијале час на бради, час на уметниковом челу, па су га приковале уз штафелаж неколико година. Ах, каква злочин природе! Али свеједно, Ремигиуш Крепној, стрпљиви мајстор, изнад свега је ценио савесност и доследност. Према томе није никако чудно што је у својој десет осмој години уложио много труда да на глаткој младичкој кожи слике уцрта једва приметне боре које су му се појавиле испод очију. Ево, молим вас, погледајте! Овде, овде. Када је напунио 35 година, Ремигиуш Крепној, стрпљиви и доследни уметник, поново је био при за вршетку свог дела. И када је већ био одложно палету после учртавања бора, бацрио је поглед на огледало и, авај, спазно је поседели прамен ко

се. Од овог момента он је наставио да ради са удвојаченом енергијом. Пошто је учртао своје седе власи, уметник је био принуђен да се по забави обрадом ћеле која се у међувремену појавила. Тада му је било 49 година. Време је међутим урезало нове боре. Истрајни уметник ни овог пута није поклекнуо пред тешкоћама. Он је наставио посао. Цицковом белом бојом премазао је остатке косе, а поред пеге од бубуљица требало је поправити сада већ погрбљена рамена. Остарели Ремигиуш Крепној није попуштао. Последње дане свога живота посветио је учртавању у слику наочара у раму од корњаче, које су се истицале бојом жеженог јантара. Наш велики уметник умро је у својој 72-гој години, до последњег даха не испуштајући кичицу из руке. Најзад је завршио свој незаборавни аутопортрет. И тако данас ми можемо да уживамо гледајући његово дело: „Ремигиуш Крепној“. Аутопортрет с палетом. Уље.

ПЛАНЕТА МАЈМУНА

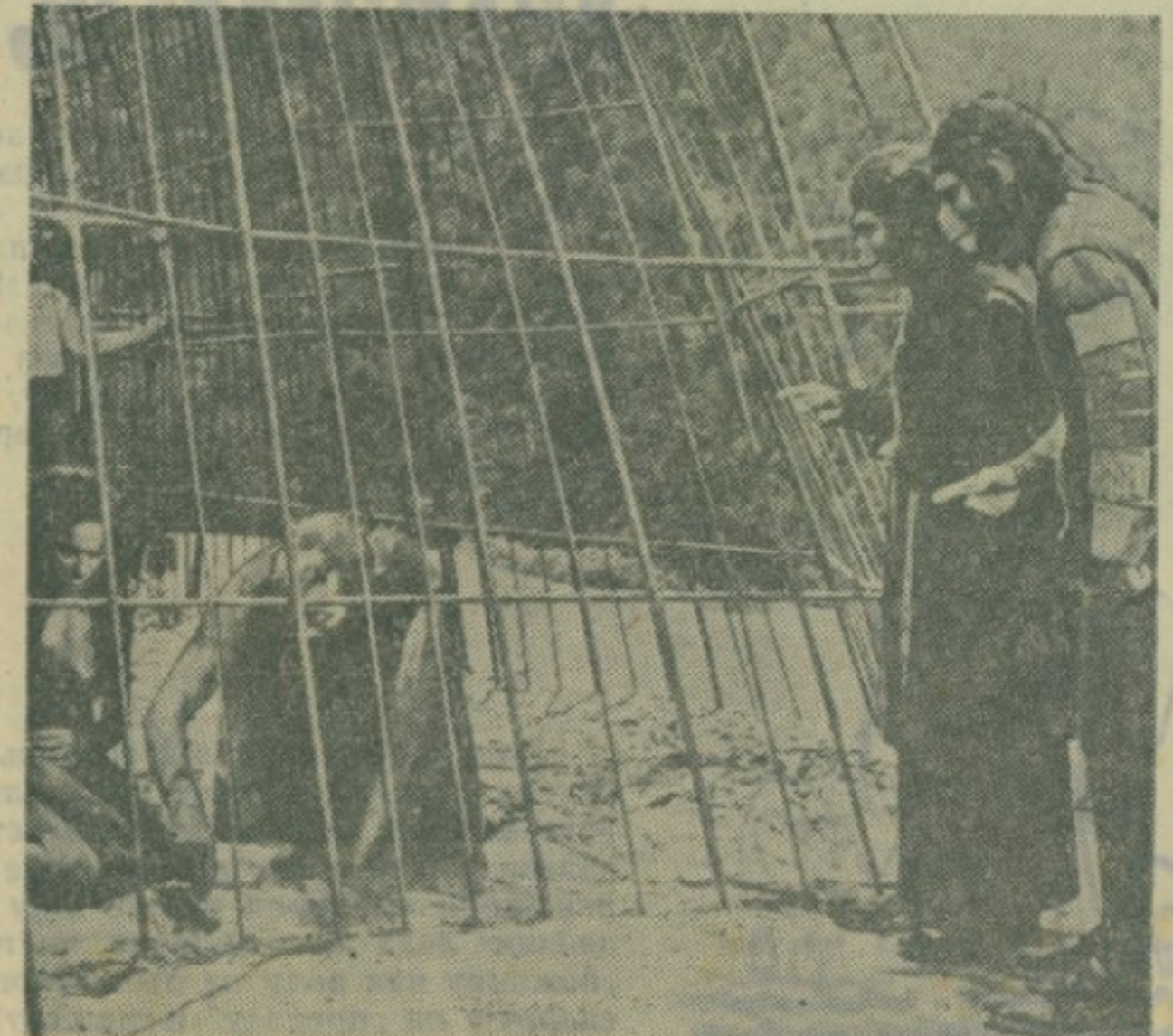
Тако се зове један од најфантастичнијих филмова који је икад снимљен у Холивуду. У том филму амерички астронаути спуштају се на непознату планету на којој су мајмуни преузели улогу људи. Само мајмуњске маске стају 1.600.000.000 старих динара. Главни глумац мајмун је Морис Еванс. Он игра старог и угледног орангутана. Символ његовог достојанства је сунцобран.



МОРИС ЕВАНС КАО ОРАНГУТАН



У ФИЛМУ НАСТУПА ДВЕ СТОТИНЕ ЉУДИ — МАЈМУНА. МАСКЕ ГЛУМАЦА СУ ПОТпуНО ВЕРНЕ ОРИГИНАЛИМА. САМО ЗА ВРЕМЕ ПАУЗЕ ПРИМЕТУЈЕ СЕ ДА СЕ ИСПОД МАСКИ НАЛАЗЕ ЉУДИ: „МАЈМУНИ“ ЈЕДУ ПРИВОРОМ ЗА ЈЕЛО И ПУШЕ НА МУШТИКЛУ.



ИЗМЕНЈЕНЕ УЛОГЕ: У КАВЕЗУ ЉУДИ — МАЈМУНИ, НАПОЉУ КАО РАДОЗНАЛИ ПОСМАТРАЧИ.

ПОТРЕБНА СУ ЧЕТИРИ И ПО САТА ДА ЧОВЕК ПОСТАНЕ „ПРАВИ МАЈМУН“. ПРЕОБРАЖАЈ ГЛУМЦА ЕВАНСА У МАЈМУНА ЗА СТОЛОМ ЗА ШМИНКУ. ПОМОЉУ СУНВЕРАСТЕ ГУМЕ И ЧУПЕРАКА КОСЕ ОН СЕ ПОСТЕПЕНО ПРЕТВАРА У ОРАНГУТАНА.

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

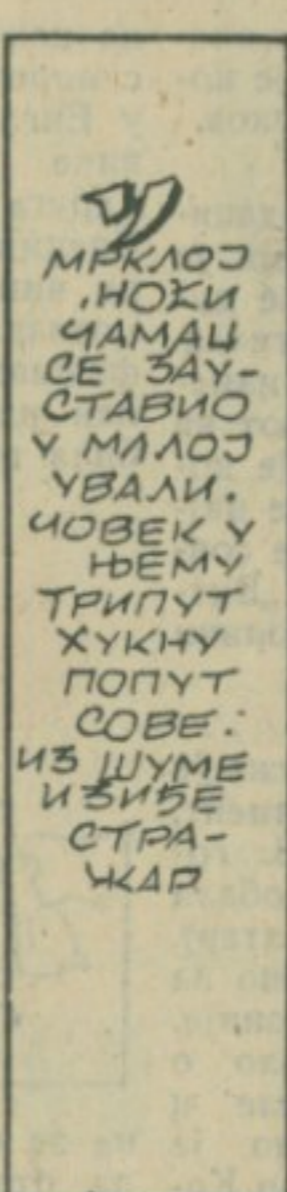
ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ћ. ЛОБАЧЕВ



ОКО ПОНОЩИ НЕБО ПРЕКРИШЕ
ОБЛАЦИ, ПОЧЕ ДА РОМИЊА
КИША.



СТРАЖА НИЈЕ
ПРИМЕТИЛА КАКО
ЈЕ ИЗ ШТИЛОЕ
ПОД ТРАДСКИМ
ЗИДИНАМА ТАМНА
ПРИЛИКА
ИЗВУКЛА
ЧАМАЦ И
ОТПЛОВИЛА
ДУЖ ОБАЛЕ



МРКЛОЈ
НОКИ
ЧАМАЦ
СЕ ЗАУ-
СТАВИО
У МЛЛОЈ
УВАЛИ.
ЧОВЕК У
ЧЕМУ
ТРИПУТ
ХУКНУ
ПОПУТ
СОВЕ.
ИЗ ШУМЕ
ИЗИБЕ
СТРА-
ЖАР



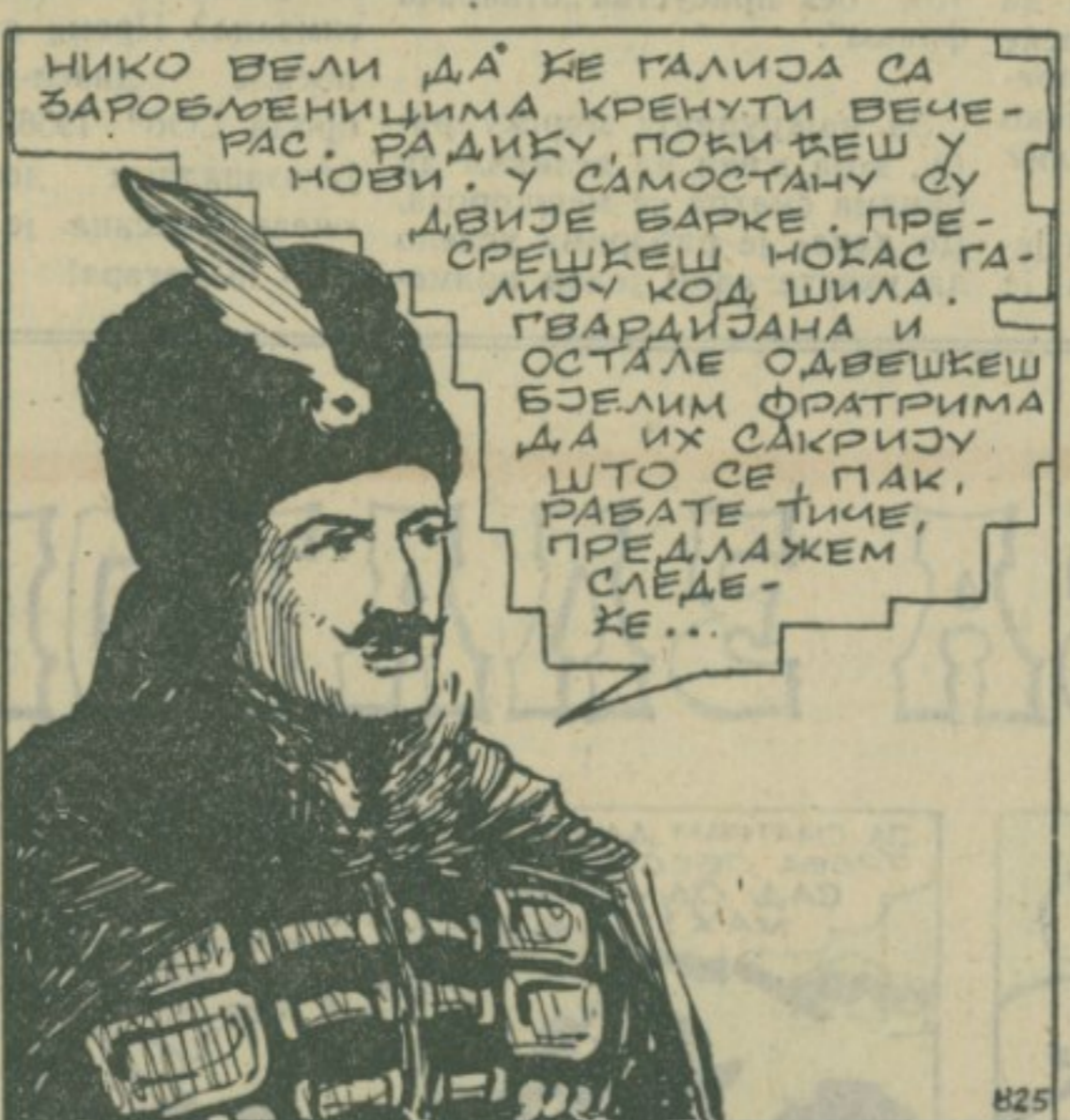
КО ЈЕ ТУ?
ЈА САМ! ЦРНИ
НИКО!



БРАКО! ЗА СУЗЕ МАЈКИ И УДОВА,
ЗА ПЛАЧ НЕВИНЕ ДЈЕЦЕ, ЗА
ГЛАВУ НАШЕТА КНЕЗА, ЗА КРВ
НАШЕ БРАКЕ - ОСВЈЕТА!

А
ЈЕДАН
ЧАС
КАСНИЈЕ
ЦРНИ
НИКО
ЈЕ ВЕК
ПРИМАО
ВОЈВО-
ДАМА О
СВЕМУ
ШТО СЕ
У ГРАДУ
ЗБИ-
ЛО.

ВОДИ НАС, ОРЛО-
ВИКУ!



НИКО ВЕЛИ ДА' ЊЕ ГАЛИЈА СА
ЗАРОВАНИЦИМА КРЕНУТИ ВЕЧЕ-
РАС. РАДИКУ, ПОКИ КЕШ У
НОВИ. У САМОСТАЊУ СУ

ДВИЈЕ БАРКЕ. ПРЕ-
СРЕШКЕШ МОКАС ГА-
ЛИЈУ КОД ШИЛА.
ГВАРДИЈАНА И
ОСТАЛЕ ОДВЕШКЕШ
БЈЕЛИМ ФРАТРИМА
ДА ИХ САКРИЈУ
ШТО СЕ, ПАК,
РАВАТЕ ТИЧЕ,
ПРЕДЛАЖЕМ
СЛЕДЕ-
ЋЕ...



ЉЕК ЈЕ ПОЧЕЛО ДА СВИКЕ, КАД
ЈЕ ЧЕТА ВОЈВОДЕ РАДИКА
КРЕНУЛА ГОРСКИМ СТАЗАМА
ПРЕМА НОВОМ...

СПОРТ

»СРЕБРНА ЧИНИЈА ЗА САЛАТУ« ПУТУЈЕ

Девисов куп је награда за коју се боре најбољи тенисери света. Американац Двајт Филеј Девис, по коме је куп и добио име, приложио је 1900. године овај спортски трофеј једном тениском турниру. У ствари то је чинија за салату од сребра и кристала, тешка 6 килограма, коју је Девис намеравао да поклони својој жени за годишњицу брака, па како се њој није много допала он јој је променио намену и даровао је као награду победнику једног тениског такмичења. Иначе, сам Девис био је један од најбољих тенисера САД, чак је и побеђивао у купу који носи његово име. На сребрном пехару који је он покљонио уписују се имена победника и они имају право да трофеј задрже код себе до наредне године.

У почетку за куп су се бориле само екипе САД и Енглеске. Већ три године касније и тенисери других земаља укључили су се у борбу. Постепено у битку за „сребрну чинију за салату“ укључиле су се националне екипе са свих континената.

Тенис је вероватно једина грана спорта на свету у којој нема ни светског ни европског шампионата. Истина, тенис се некад налазио и на програму Олимпијских игара, али то је давна прошлост. После 1924. године на тениским игралиштима није се појавила традиционална заста-

ва са пет кругова. Само незванични шампионати позвани су да утврде најбоље светске тенисере. То су за појединце Вимблдонски турнир, а за екипе Девисов куп.

Такмичења за Девисов куп одржавају се сваке године и то елиминацијом победених. Екипа може у једном мечу да користи највише четири играча. У сусретима две екипе играју се пет сусрета, четири појединачна и један сусрет парова. У појединачним сусретима екипу заступају по два играча, при чему сваки играч екипе игра са оба играча противничке екипе. Учесиће играча који играју у појединачним сусретима није обавезно у игри парова. За победу је потребно три сусрета.

Борба за „сребрну чинију за салату“ почиње у пролеће сваке године, а финални сусрет завршава се у децембру.

На почетку борбе се одвијају у четири територијалне зоне, две европске, америчкој и азијској. Затим се победници зона сусрећу међусобно у међузонаским финалима. Екипа победница међузонаских финала игра против привременог власника Девис-ку-

па, који је ослобођен од предтакмичења. Она екипа која победи у овом сусрету, а он се одржава на терену власника, сматра се незваничним светским прваком.

Према пропозицијама Девис купа свака земља може да наступа у било којој зони. Овим се објашњава учешће прекоокеанских тенисера у такмичењима европских зона. У финалу друге европске зоне ове године играју једна афричка и једна јужноамеричка екипа.

У својој историји „сребрна чинија за салату“ је уживала гостопримство само четири земље. Данашњи власници купа Аустралијанци, 21 пут су победили у овом куп-такмичењу, 19 пута Девис куп је био у рукама тенисера САД, 9 пута код Енглеза и 6 пута код Француза. Европљани су успели да овладају последњи пут овим трофејом пре 30 година када су против екипе САД добили свих пет сусрета. Од тог времена Стари континент није видео „сребрну чинију за салату“.

У децембру ће се знати да ли ће „чинија“ остати на зеленом континенту или ће наставити своја путовања.



ШТА ЈЕ ТО ПОЛО

Још у времену између два светска рата у многим земаљама почела је да стиче велику популарност игра — поло на коњима. Некада је поло био олимпијска грана спорта. Тако је био завршен у програм игара 1908, 1920, 1924. и 1936. године. И данас поло није заборављен у неким земаљама Латинске Америке, у Енглеској, у САД. У Аргентини, на пример, има око 150 клубова који окупају активне играче пола.

Добар играч мора да има неколико врло брзих и издржљивих коња. Најбољи су нижи коњи, који могу да нагло повећају брзину из места. Брзина трчања за време игре достиже понекад 60 км на час. Екипа има четири играча, двојицу у одбрани и двојицу у нападу. Поље за игру је дугачко 230 м, а широко 130. Голове чине ставице три метра високе, без горње пречке. Ширина гола — 7,30 м. Игра траје седам пута по осам минута. После сваког постигнутог гола и по истеку сваке деонице времена, екипе мењају голове. Лопта је дрвена, пречника 8 см, а тешка 120-125 грама.

Игра почиње убацивањем лопте у центар. Истог часа играчи, који се налазе једни према другима на одстојању од 20 метара, устремљују се према лопти. Једном руком јахач држи узде, а другом на рочиту палицу дугу 135 см.

Игра поло представља изванредан спектакл. Вратоломно јахање, неочекивани збојекрети, тачни и јаки ударци. Понекад се чини да коњи читају мисли јахача и сами активно учествују у игри. Судии строго прате да ли се играчи придржавају правила. Свако непоштовање може да доведе до повреда. За грубо нарушавање правила зарачунава се један гол. Постоје и казнини ударци. У зависности од тежине грешке, они се изводе са 55, 36,5 и 27,5 м удаљено-

сти. За то време гол остаје небрађен. Кажњена екипа очекује развој догађаја иза гол-линије.

Утврдити када и где се родило поло доста је тешко. Познат је још из древних времена. Према индијским легендама оснивач династије Великих Монгола Бабур, песник и војсковођа, донео је ову игру из средње Азије. Током многих векова ова је игра позната у Ирану, а такође у Кини и Турској.

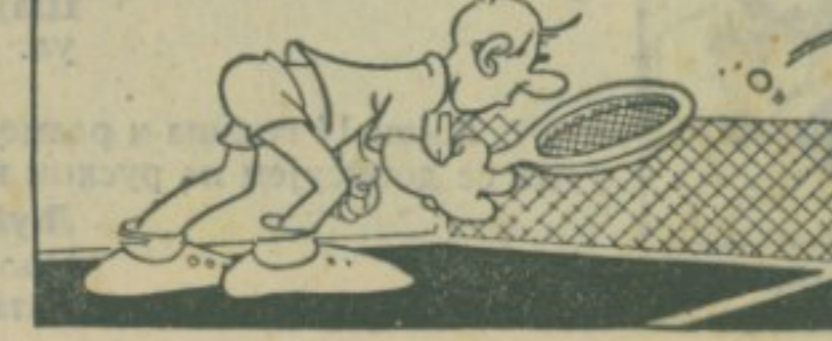
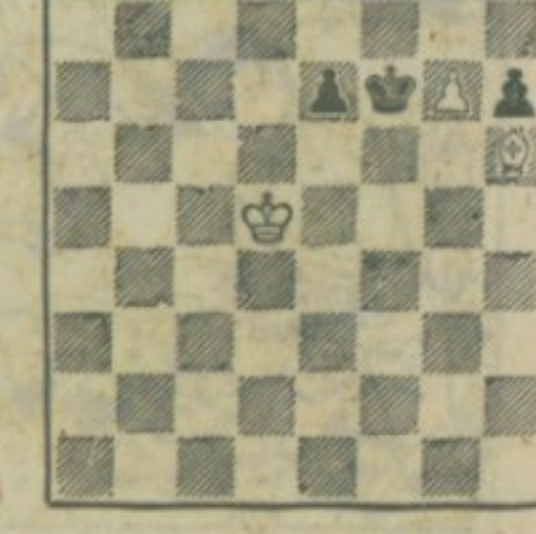
рао лопте студије као што је и доле пример.

Бели: Кд5, Лх6, Пг7 (3)
Црни: Кф7, Пе7, х7 (3)

Решење: 1. г8Д+Кг8 2. Ке6 Кх8 3. Кф7 е5 4. Лг7+ и мат.



БЕЛИ ДОБИЈА



ПОМОРСКИ КАЛЕИДОСКОП



брод појавио се у Тихом океану 1645. године. Њиме је командовао Василиј Појарков.

Према постојећим подацима, први морепловац који је употребио лот за мерење дубине океана био је Магелан. Али његов покушај да измери дубину није успео: лот на канапу од 80 метара није дотакао дно. У наше време највећу дубину измерила је совјетска експедиција на „Вит-јазу“ у Маријанској удолини — 11.034 метра.

на неки начин била повезана с морем, била је установљена у Енглеској за време владавине краљице Јелисавете (друга половина XVI века). Специјално одређени државни чиновник добио је звање „отварач флаша“. Реч је о флашама пронађеним у мору или на обали. По закону је била предвиђена смртна каз-

нак и то 1790. г. Његов скелет се чува у Британском музеју.

Најстарији „родослов“ вероватно има латимерија — крупна риба јарко плаве боје с плочастом крљушти. Њени изумрли преци живели су отприлике пре 60 милиона година.

Од свих медуза које живе у мору, најопаснија је за човека кубомедуза. Сусрет с њом може бити изненадан пошто је она потпуно прозирна. Додир с кубомедузом изазива оштар бол, парализу а често доводи и до смрти. Кубомедузе живе крај обала Аустралије.



Колика је висина океанских таласа? Многобројним посматрањем је утврђено да је средња 4-4,5 метра. А максимална? Према запажањима посаде дизел-електричног брода „Об“ 1956. године, у југозападном делу Тихог океана висина је достигала и — 18 метара!

Први Европљанин који је преловио Атлантски океан био је Кристифор Колумбо. Част за „откривање“ Тихог океана припада Шпанцу Њуњесу де Балбоа. Доследно до источних обала Америке, он је с невеликом групом људи пресекао Панамски превој (1513) и нашао се на западној, тихоокеанској обали Новог Света. Први морепловац који је с бродом упловио у Тихи океан био је Португалац Магелан, он је искористио мореуза на југу америчког континента, који је касније назван његовим именом. Први руски

По свој прилици најдуже је путовало писмо-пергамент, које је откривено 1856. године у буренцету на обали крај рта Леха (Гибралтар). Писмо је било адресирано на краљицу и краља Шпаније. У њему се саопштавало о пропасти једне каравеле и побуни морнара. Писмо је био упутио — Кристифор Колумбо. Треба напоменути да су писмо пренеле океанске струје готово до места одређења. Али ко зна колико је времена лежало на обали?

Најнеобичнија, и можда јединствена, „дужност која је

на за онога ко би се усудио да отвори „флашу са поштом“ без присуства „отварача флаша“.

За најкрупнију морску рибу, која живи на великим дубинама сматра се мешкорота. До данас је рибарима успело да ухвате само један приме-



Имам 16 година, волим музику, филм, размењивала бих разгледнице и фотографије глумца. Навијам за „Црвену звезду“.

Ана Туран
Стара Пазова
Јаношикова 5

Ваш лист ми је веома драг па га прочитаћ кад год га добијем. На жалост то се дешава доста ретко. Допада ми се и рубрика „Писма читалаца“ па бих желео да се и моје име појави у њој.

Зовем се Галић Драго, имам 23 године. По занимању сам шофер и фарбар. Желим да се дописујем и размењујем разгледнице и маркнице.

Драго Галић
185. Rue de Charenton
PARIS 12-E

Група девојака из Румуније обратила нам се с молбом да објавимо у нашем листу њихове адресе јер би оне желе да се дописују са младима из Југославије. Обећавају да ће на свако писмо одговорити. Имају по 17 година. Ево њихових адреса.

Maria Clop
Com. Lovrin Nr. 215
Raion Sinciolau Mare
Reg. Banat
R. S. Romania

Raica Todorov
Com. Secusigin-Satu-Mare
raion Arad
Reg. Banat
R. S. Romania

Floare Micsa
Com. Saravale Nr. 714
Raion Sinciolaul Mare
Reg. Banat
R. S. Romania

Viorica Codrean
Com. Satchinez Nr. 57
Raion Sinciolaul Mare
Reg. Banat
R. S. Romania



Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из целог света а нарочито из Француске и Југославије. Имам 17 година и ученица сам II разреда Гимназије у Новом Пазару. Мој хоби је сакупљање фотографија (Адамо и Пјер Брис), разгледница, марамница и бец значки.

Санија Тахировић
Нови Пазар
II разред Гимназије

Желеле бисмо да се дописујемо са друговима и другарицама из наше земље. Сакупљамо разгледнице, слике глумца и певача. Имамо по 15 година.

Маре Теохарова,
Павлина Белчовска
гимн. „Ацо Русковски“ I-5 клас
Берово — Македонија

Пошто сам редован читалац вашег цењеног листа желе бих да преко вас упознам једног од учесника на конкурс за спикере. Његово име је: Драгиша Симоновић, студент из Крушевца.

Гордана Симоновић
Нови Сад
Руменачки пут 45

Читалац сам вашег листа од првог броја. Посебно сам задовољан рубриком „Писма читалаца“, којом је омогућено међусобно упознавање и зближење младих. Надам се да ћу и ја преко вашег листа стећи много нових пријатеља. Дописивао бих се и размењивао разгледнице.

Стефан Динов
Сента
ВП 5920/11-A

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље па вас молим да ми објавите адресу у вашем листу.

Славица Гајић
ученица VIII раз. О. Ш.
„Жика Поповић“
Лозница

Скупљам разгледнице, стари новац и маркнице од чоколаде. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије и СССР на српскохрватском и руском језику. Имам 14 година.

Богдан Олуић
Шајкаш
ул. Бурђевачки пут бр. 3

Имам 14 година и размењивао бих марке и значке. Могу да се дописујем на руском и српскохрватском.

Љубиша Јовић
Прокупље
Ратка Павловића 1

WALT DISNEY'S ПОТЕРА ЗА ЗЛАТОМ



КОНКУРС КОНКУРС ЗА ОШТРОУМНЕ

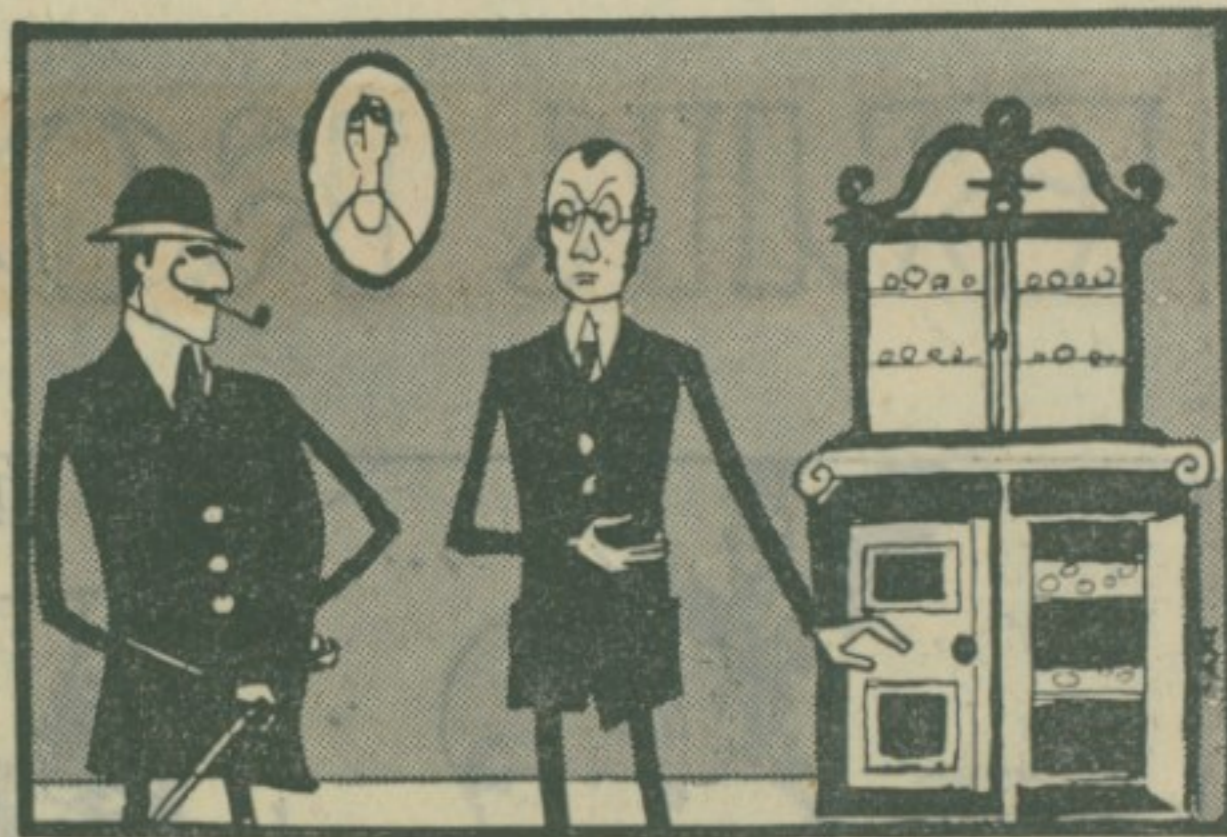
УКРАДЕНИ НОВЧИЋ

— Неки Давид Липарт — почео је свој „реферат“ инспектору Вернеру дежурни на редник Фит — пријавио је да су му украли веома драгоцен новчић. Липарт има велику мизматичку збирку. Нови при мерак набавио је тек пре неколико дана. Трагао је за њим годинама и када је најзад успео да га добави био је ван себе од среће. С њим, у истој кући, живе и његова два брата, такође колекционари. Фредерик скупља поштанске марке а млади, Еразмо, старе књиге.

Дознао сам да су браћа страховито љубоморна један на другог и да су, кад један успе да повећа своју збирку, остала двојица огорчена уместо да се радују братовље-

вом успеху. Све три збирке чувају у великој заједничкој просторији. Кључеви од ормара са збиркама увек се налазе у вази на камину.

Давида Липарта синоћ је посетио један његов пријатељ, неки Јанек. Давид му је показао свој нови новчић. Јанек се новчић толико свидео да је понудио за њега двоструку цену. Међутим, Давид је одбио да га прода. Ју трос је Јанек позвао Давида телефоном и поновио своју понуду. Давид га је и овог пута одбио. После завршеног разговора отишао је у заједничку собу да би се још једном дивнио новчићу. Али њега није било. Ормар је неко отворио, и то кључем јер је брава била нештоштена, и узео Давидово благо.



— Отисци прстију? — запитало је инспектор.

— Нисмо их нашли. Све је брижљиво избрисано: и квака на вратима и ваза и кључеви и брава на ормару. Фредерик Липарт тврди да он не ма појма. Еразмо је још јутрос рано отпутовао некуда га, природно, нисмо могли саслушати. — Није ни потребно. Знамо ко је од тројице сумњивих узео новчић — прекинуо га је инспектор Вернер. — Ко?

Искуства већ имате и први задатак из ове, осме, туре нашег конкурса решићете без по муке. То је, као и у претходној тури, мала детективска прича о инспектору Вернеру.

Ако имате добру моћ запажања, ако умете да обратите пажњу на све појединости и да између њих нађете везу, неће вам бити тешко да решите и други задатак.

Као и досад, наградићемо пет тачних одговора. Награде су исте: књиге. Учесници конкурса треба да наведу коју би књигу желели да добију.

Имена добитника и тачне одговоре објавићемо у броју од 18. новембра а последњи рок за пријем ваших одговора је закључно 11. новембар.



НЕСПРЕТНИ ВОЗАЧ

На једном прилично усамљеном друму догодила се за време викенда саобраћајна несрећа која је, срећом, прошла без људских жртава. Неки неспретни возач слетео је с пута и својим аутомобилом налетео на дрво.

Када је нешто касније наишла саобраћајна патрола по ред оштећеног аутомобила стајала су четири човека. Саобраћајци су још издалека видели да у несрећи нико ни-

је настрадао и да случај није озбиљан. Чим је изишао из службених кола вођа патроле је рекао свом другу: „Јасно је ко је од оне четворце возио аутомобил и налетео на дрво“.

Друг га је збуњено погледао.

Увиђај је показао да је вођа патроле био у праву. Био је то...

Погодите: који је од ове четворце возио аутомобил?

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА

Као што смо и очекивали тема „Беџ и ми“ заинтересовала је наше читаоце: за прошлу, седму туру конкурса добили смо велик број одговора. „Девизе“ које би по мишљењу наших читалаца требало уписати на празне бецове често су веома духовите. Ипак, нисмо нашли ни један одговор на задатак „Беџ и ми“ чије би све „девице“ заслужиле петицу. Због тога смо одлучили да награде припадну онима који у свом одговору имају највећи број духовитих „девица“.

Натписи за бецове које редакција објављује изабрани су из више ваших одговора.

Ево одговора на оба задатка:

МАЧКА НА КИШИ

Инспектор Вернер обратио је пажњу на то да је асфалт испод аутомобила сув. Возач је, значи, говорио истину кад је тврдио да се његова кола одавно налазе на том месту. У сваком случају он се ту налазио читаво време док је падала киша.

БЕЏ И МИ

1. Очешљао сам се. Помрчина — не види се.
2. Повези ме до манастира. Ја малена сукња ми још мања. Мини моду пратим и хаљину кратим.
3. Расподела према потребама.
4. Имам тротинет. Злато се и копчама копа.
5. Живео чика Дарвин. Потражи ме у огледалу. И од човека може постати мајмун.
6. Говорим само латински. Гарантовано без Н.О. Нећу воде, биће млека у праху. Ја нисам крава.

А ево и добитника награда:

1. Горица Јовановић, Пожаревац, Топличина 44
2. Верица Матић, Београд, Маријане Грегоран 48
3. Вера Махо, Стара Пазова, Маршала Тита 10
4. Драгана Милошевић, Београд, Столачка 4
5. Славица Остојић, Земун, Вртларска 63/III

Читаоцима ван Београда награде ћемо послати поштом док их награђени из Београда могу подићи у редакцији „Политикиног забавника“, Цетињска 1/IV, сваког дана од 11 до 13 часова.



СИРОТИШТЕ ЗА ЖИРАФЕ

Кад у афричкој степи мајка-жирафа настрада а њено младунче успе да измакне метку „храброг“ ловца или канџама неке крволочне звери, малу жираву чека тешка судбина. Јер, младунче је још везано уз мајку и неспособно да се само о себи брине и због тога је осуђено на смрт од глади или жеђи. Исто ће се догодити и младунчету леопарда које се беспомоћно нађе крај клопке у коју је упала његова мама. Ништа није боља судбина ни осиротелих нилских коња, антилопа или брадавичавих свиња — сем ако немају срећу да се нађу у близини сиротишта.

Сиротишта? Сиротиште за животиње? Да, постоји такво сиротиште. И то не само једно, већ два. Већ одавно на периферији Најробија, у Кенији, једно, сиротиште отворило је своја врата четвороногим сирочићима. Друго је тек недавно основано у Уганди и зове се — званично — „Сиротиште — зоолошки врт за дивље животиње“.

„Овде се — пише новинарка Едит ван Лу — одгајају дивље животиње — сирочићи. Њихове мајке су настрадале или угинуле када су они још били мали. Окружени бригом црних и белих чувара овде четвороноги и крилати малишани расту да би

се једног дана вратили у слободу. Међу њима се често нађе и понеки гмизавац.

Сиротиште у Уганди још је младо и мало у поређењу са сиротиштем у Кенији. Пре ма једном извештају Унескоа у сиротишту у Кенији данас се налази 130 питомаца че-

трдесет разних животињских врста. „Готово сви питомци су прави сирочићи које су чувари нашли у нашем резервату или у близини и даљој околини“ — каже Мервин Кануни, директор Националног парка Кеније.

Када службеници парка и-

ли домороци нађу животињу-сироче и утврде да је сувише мало да би могло само да опстане или је болесно, доносе га прво на „клинику“. Ту га лече, негују, хране на бочицу. Тако је недавно у сиротиште доспео мали нилски

коњ који није имао више од три седмице.

„Имали смо једног малог леопарда чија је мајка упала у клопку — прича доктор Кауни. — Уопште више није имао длаке. Неговали смо га док није добио нову и сада је његово крзно густо и сјајно као код сваког другог леопарда. Када питомци мало одрасту, онда они овде код нас у сиротишту, морају да науче да се бране, да лове, да створе свој однос према другим животињама. Тек тада се могу опет пустити на слободу“.

Овај процес поновног прилагођавања мора да буде по ступан, и у право време започет. Јер, кад једна животиња већ достигне известан узраст не може се једноставно пустити на слободу и он-

да очекивати да ће се она сама од себе прилагодити животним законима дунгле и понашати као да је у њој одрасла. Нарочито се млади лавови брзо навикну на човекову бригу и заштиту тако да се после четврте године не могу више ни пустити на слободу. Због тога питомце пуштају, чим мало ојачају, да се слободно крећу по парку, да се „друже“ са осталим животињама, да се с њима „боре“ око хране. Једном речни да се навикавају на самосталан живот.

Али, и поред тог васпитавања за самосталан живот у стели и дунгли, није редак случај да се бивши питомци својевољно врати у сиротиште где се осећа сигурнији и заштићенији.



ЛОГИКА НА МЕСТУ ВОЉНО!

Објављено у рубрици „мале вести“ једног дневног листа из Оклахоме: „Сем Хускинс случајно се ранио за време недавног лова. Том приликом задобио је две ране. Једна је смртоносна, али његови се пријатељи надају да друга неће бити тако опасна“.

Вест објављена у једном америчком листу: „Пошто су нашег бла-

гајника непознате особе даноноћно узнемиравале преко телефона, то обавештавамо наше цењене муштерије да је добио нов број кога нема у телефонском именику: ПО 99970

У једном француском листу појавио се следећи оглас:

„Ауто-школа тражи инструктора, старог око 25 година, са или без дозволе...“

БИК КОЈИ СЕДИ



ПРЕВАРЕНИ ИНДИЈАНЦИ КРЕНУЛИ СУ У НАПАД НА ВОЈНА УТВРЂЕЊА, ЧАК И ОНА НАЈУДАЉЕНИЈА...



ЈЕДНОГ ДАНА У ЗОРУ ГРУПА СИЈУКСА ЈУРИШАЛА ЈЕ НА НОВО УТВРЂЕЊЕ КОЈЕ ЈЕ КАПЕТАН БРАУН ПОДИГАО КРАЈ ЈЕЗЕРА ДУХОВА ДА БИ БРАНИО КАРАВАНСКЕ ПУТЕВЕ.



ПРЕДВОЂЕНИ БИКОМ КОЈИ СЕДИ, СИЈУКСИ СУ УСПЕЛИ ДА ПРОБИЈУ ПАЛИСАДУ...



У БОРБИ ПРЕА У ПРСА ЛАКО СУ САВЛАДАЛИ ПОСАДУ УТВРЂЕЊА...

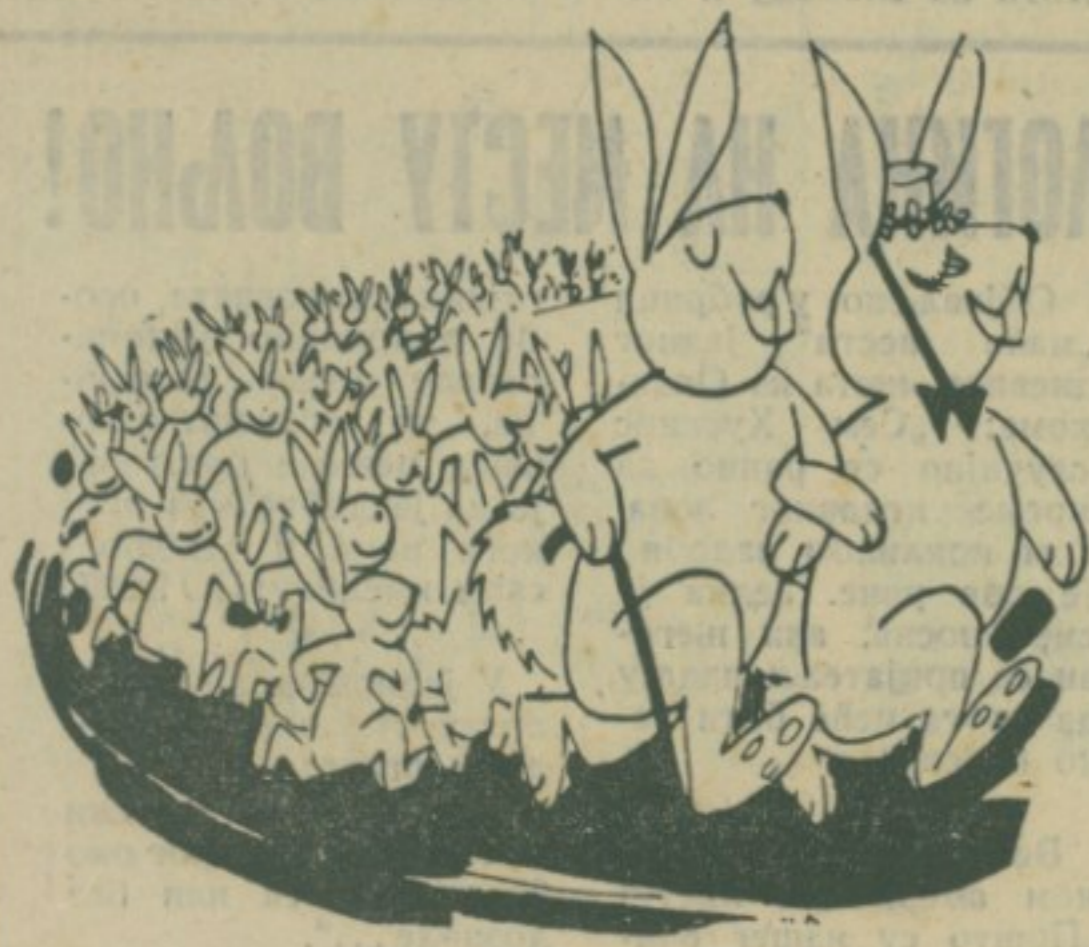


АЛИ, ОПИЈЕНИ ПОВЕДОМ И АЛКОХОЛОМ КОЈИ СУ ОТКРИЛИ У ТВРЂАВИ...

825

ЗЕЧИЈЕ ПОТОМСТВО

Зечеви се множе фантастичном брзином. Тако, на пример, само један пар може да добије под повољним условима девет милиона потомака за свега три године.



СЛОНОВИ ПРОТИВ СУШЕ

Познато је да је слон од вишеструке користи људима, али за неке животиње у Кенији он је више од тога — прави спасилац. Жирафе, лавови и мајмуни и разне друге звери које живе у пределу реке Тиве скапали би од жеђи да није слонова. Више месеци преко године река

Тива у дужини од око 180 километара провлачи се испод песка. Тада слонови почињу да копају песак све док не наиђу на воду. Пошто утоле жеђ и у њој окупају своје младунце, одлазе. Појило тада остаје слободно за друге животиње.

Мислили смо...

— Многи Швеђани су први пут у свом животу видели снег крајем фебруара — писало је у једним новинама које излазе у Стокхолму. — То никако не може да буде — побунили су се многобројни читаоци у писмима које је примила редакција. — Може, може, и те како, одговорно је уредник те рубрике. — Мислили смо на оне Швеђане који су се родили у јануару и фебруару ове године.



ТЕОРИЈСКИ СПАСИОЦИ

У енглеском граду Стокпорту прославило је недавно тридесетогодишњицу свог постојања и рада Друштво за спасавање дављеника у мору. У читавој тој свечаној прослави збуњује само једно: Стокпорт лежи далеко у унутрашњости острва, неких педесет километара далеко од морске обале. Чему онда чамци за спасавање и пожртвоване екипе спасилаца? Из чистог идеализма. Група грађана из Стокпорта желела је да учини нешто добро и племенито за своје суграђане па су „теоријски спасиоци“ набавили чамца и сву опрему. Они редовно одржавају курсеве о спасавању дављеника и указивању прве помоћи. На свечаној прослави тридесетогодишњице приказани су филмови о чувеним спасавањима на мору. Поред тога била је приређена и изложба модела чамца за спасавање.



М-КАО МОДА ПРУГАСТИ СОМОТ — ЗА ЊУ И ЊЕГА

Модни креатори који се брину о одевању младих, предвидели су за наступајућу сезону много сомота у гардероби девојака и младих.

Ребрасти сомот је практична и доста јевтина тканина, лепо изгледа и може се употребити за све врсте одеће. Да је то тачно, доказ су модели на нашој фотографији.

ОНА је у костиму од црног ребрастог сомота који је допуњен прслуком од тканине на цветиће и белом блузом. Јакница се не закопчава, има мали усправан оковратник а оба предња дела украшена су металним дугмадима.

ОН има одело од загатитозеленог сомота, са дугачким „хусарским“ саком, украшеним са два реда металних дугмади и „е-полгтама“. Цепови су усечени вертикално и имају по једно метално дугме као украс.



ОСВЕТА ЦРНОГ МЕДВЕДА

Отако знам за себе жеleo сам да убијем медведа. А све је то почело од мога деде који је једном, док сам био још сасвим мали, донео шапу медведа којег је он убио. Шапа је била тако велика да сам ја та да замислио све медведе велике као кућа. Године су пролазиле, ја сам одрастао и постао ловац. Убио многе животиње али трофеј медведа никако нисам успео да стекнем.

Обратио сам се зато професионалним ловцима — водичима. Убрзо сам добио писмо од Волта Мекарта који ме је обавестио да се у Стимбуот Спрингсу појавио један медвед који убија стоку. Јавио сам му да одмах полазим. Са собом сам повео и млађег брата Ендија.

До Стимбуот Спрингса који се налази у Стеновитим планинама било нам је потребно 30 часова. Мекарт нас је чекао на уговореном месту. Све је било спремно.

— Овде има много јелена, змија и црних медведа. Такође има много јагода а медведи уживају у њима — причао је уз пут Мекарт. — Осим тога, цео крај је посут мрављим колонијама а то је још једна посланица за медведе.

Мекарт нас је обавестио да је то и овчарски крај и да медведи често постају права напаст против које се не може ништа, јер у планини живе само чобани и понеки осамљени фармер тако да ове штеточине готово несметано нападају и кољу овце.

Пошто ми је то било први пут да идем у лов на црне медведе, интересовао сам се да ли су они опасни за људе.

— Читао сам о нападина медведа на људе — одговорио нам је Мекарт, а имам и личног искуства у сусретима са њима. По мом мишљењу црни медведи се плаше људског мириса и избегавају сваки сусрет са њима. Људе на-

падају само онда ако немају другог начина да се извуку или ако су рањени. Једном је један медвед буквално прешао преко мене а није ме напao. То је било пре две године. Моји пси су открили траг једног медведа око подне. Гонили смо га на коњима пуних пет часова. Пробилајући се кроз густо жбуње одједном сам приметио црну масу на само корак-два од мог коња. Био сам толико изненађен да нисам имао времена да пуцам. Дох сам скинуо пушку са леђа, медвед је већ нестao.

Гонили смо га све док мрак није пао. Како је терен био тежак за коње, сјახали смо и ја сам заузео бусију у правцу из којег је долазио лавез паса. Честар је био густ и допирао ми до груди тако да сам се сагао да видим шта се дешава. Одједном нека црна лавина је протутњала поред мене, на свега корак-два. У том густини пушку нисам могао да користим, у руци сам држао револвер мада сам сам знао да ми он не би много помогао у судару са огромним медведом. Поново сам почео да пузим кроз жбуње пошто ми је било лакше него да се пробијам у исправном положају. Изненада сам зачуо лавез паса сасвим близу и неко тешко ломатање. Инстинктивно сам се приљубио уза земљу. У истом тренутку изнад мене је протутњао црни медвед. Имао сам велику срећу да ме није згазио. Изгледа да је медвед био преморен од дуге трке испред паса, иначе да је био одморнији сигурно би ме напушио и ко зна шта би се са мном тада десило. Чим је медвед одјурio даље, ја сам потрчао у супротном правцу заборављајући на његову дивну кожу коју сам толико жеleo — завршио је Мекарт.

Те ноћи ни ја ни Енди нисмо баш много спавали. Мислили смо о Волтовој причи



и његовом страху кад је угледао страшну неман. Устали смо врло рано и нестрпљиво чекали да пођемо. Међутим тог дана нисмо имали среће. Наишли смо на неколико трагова медведа, али су сви они били стари тако да пси нису хтели да их прате.

Први сусрет

Следећег јутра срећа нам се осмехнула. Појახали смо и кренули у потрагу за медведима али у супротном правцу од јучерашњег. Једва да смо прешли десетак километара када смо на једном узвишењу угледали чобанина који је, спазивши нас, почео да даје неке знаке. Схватили смо да нас позива и кренули у том правцу. После доброг часа јахања стигли смо до њега и он нам је рекао да му је медвед у току ноћи убио десетак оваца. Одмах нас је повео од места где су се овце налазиле. Огромни трагови медведа били су свежи.

Пси су одмах јурили за трагом а ми смо се договорили да Волт и Енди крену за њима а ја да покушам да препречим пут медведу вођен лавезом. После нешто више од

једног часа, пси су открили медведа који се обично не удаљава од места гозбе. Али готово два часа медвед се није предавао покушавајући да на све могуће начине надмудри псе.

Брзо сам дошао до ивице једне мање провалије где сам морао да сјашем. Низ литице кањона сам се брзо спустио али са пењањем на другу страну није ишло тако брзо. Чим сам изашао из провалије, на педесетак метара угледао сам велику црну масу на једном бору док су пси лајући облетали око дрвета. Био сам запрепаћен величином медведа. Просто нисам могао да верујем да постоје толики медведи. Или се бар мени тако чинило.

Медвед на дрвету

Обишао сам око бора да бих потражио најзгодније место за пуцање. Мада сам себе сматрао за доброг стрелца, осећао сам како ми руке подрхтавају. Морао сам мало да се приберем, пре него што нанишамим. А циљао сам право у врат јер сам чуо да је ту медвед најосетљивији. Нисам био сигуран да ли сам погодио тамо али сигурно је било да сам га погодио. На то је указивала и његова реакција. Почео је да бесни и да удара шапама по гранама да су оне ле-

теле на све стране као да су зрна шибице.

Медвед је почео да силази са дрвета ломећи све под собом. Ухватио ме је самртни страх јер сам код себе имао само још један метак, торбу с муницијом заборавио сам на седлу. Покушао сам да се смирим што сам боље могао и чекао погодан тренутак да испалим тај једини метак у срце медведа. Био сам сигуран да нисам промашио јер је медвед био доста близу. Сручио се као лавина са дрвета.

Тек што је додирнуо земљу, пси су навалили на њега. Медвед као да није у почетку обраћао пажњу на њих већ је мене тражио погледом. Али изненадним окретом он је својом страшном шапом погодио два пса и они су се нашили под његовим ногама да се више никад не дигну. Друга два су одлетела далеко у провалију кањона. А онда се срушио на земљу. Заплашени пси нису смели да му приђу, а исто тако ни ја. Међутим, како се медвед није мицао неколико минута било ми је јасно да је мртав.

Медвед је скупо продао своју кожу. Четири пса су била убијена а друга три повређена. Пошто није могао ништа људима, медвед се осветио псима. Што се мене тиче ја сам задовољно своју жељу и не верујем да ћу икад више ићи у лов на медведе.

РЕКЛАМЕ И ОГЛАСИ

У излогу једног оптичара из Нице може се прочитати следеће обавештење:

„Ако не видите оно што тражите, онда ми имамо оно што вама треба!“

У излогу једне продавнице одела у Марсеју пише следеће:

„Ми смо за последње три године пет пута покрадени. Зар то није најбоља реклама за нашу робу?“

Оглас објављен у једном америчком листу:

„Свирач у тромбон продаје више својих цемпера величине број 44. Једина мана: мало дужи десни рукав.“

У излогу једне продавнице намештаја изнад столице за љубавије стоји натпис:

„Купите најстарије и најефикасније средство против несанице.“

У излогу једне посланичарнице у Милану пише:

„Колачи као домаћи: 30 лира. Колачи много бољи од домаћих: 50 лира.“

Овај натпис налази се на вратима једне париске путничке агенције:

„Будите љубазни са странцима. Нису они криви што нису рођени у Паризу.“

У једном норвешком листу објављен је следећи натпис:

„Председник општине града Нвјела позива своје суграђане да се уздрже од сваког изградња за следећих 15 дана, јер ће се у то време месни полицајац на лавити на годишњем одмору. Пошто је увећан да ће га његови суграђани разумети, он им унапред захваљује!“



ИНСТИНКТИВНО САМ СЕ ПРИЉУБИО УЗА ЗЕМЉУ ДРЖЕЋИ РЕВОЛВЕР У РУЦИ ДОК ЈЕ ПРЕКО МЕНЕ ПРОТУЊАО ЦРНИ МЕДВЕД.

СКУПА ЦЕНА ГОШЋЕЊА

У једном аутомобилском удесу велики камион са приколицом натоварен конзервираном храном за псе сурвао се са пута број 81 у држави Њујорк. Десетине хиљада конзерви добро су дошле као храна мрмотима, који су врло вешто отворали конзерве. Вест о тој гозби изгледа да се брзо прочула кроз царство мрмота јер су и ловци само у току једне године у тој околини убили преко пет хиљада. Они кажу да су се мрмо-



ти тако угојили да просто нису могли да иду.

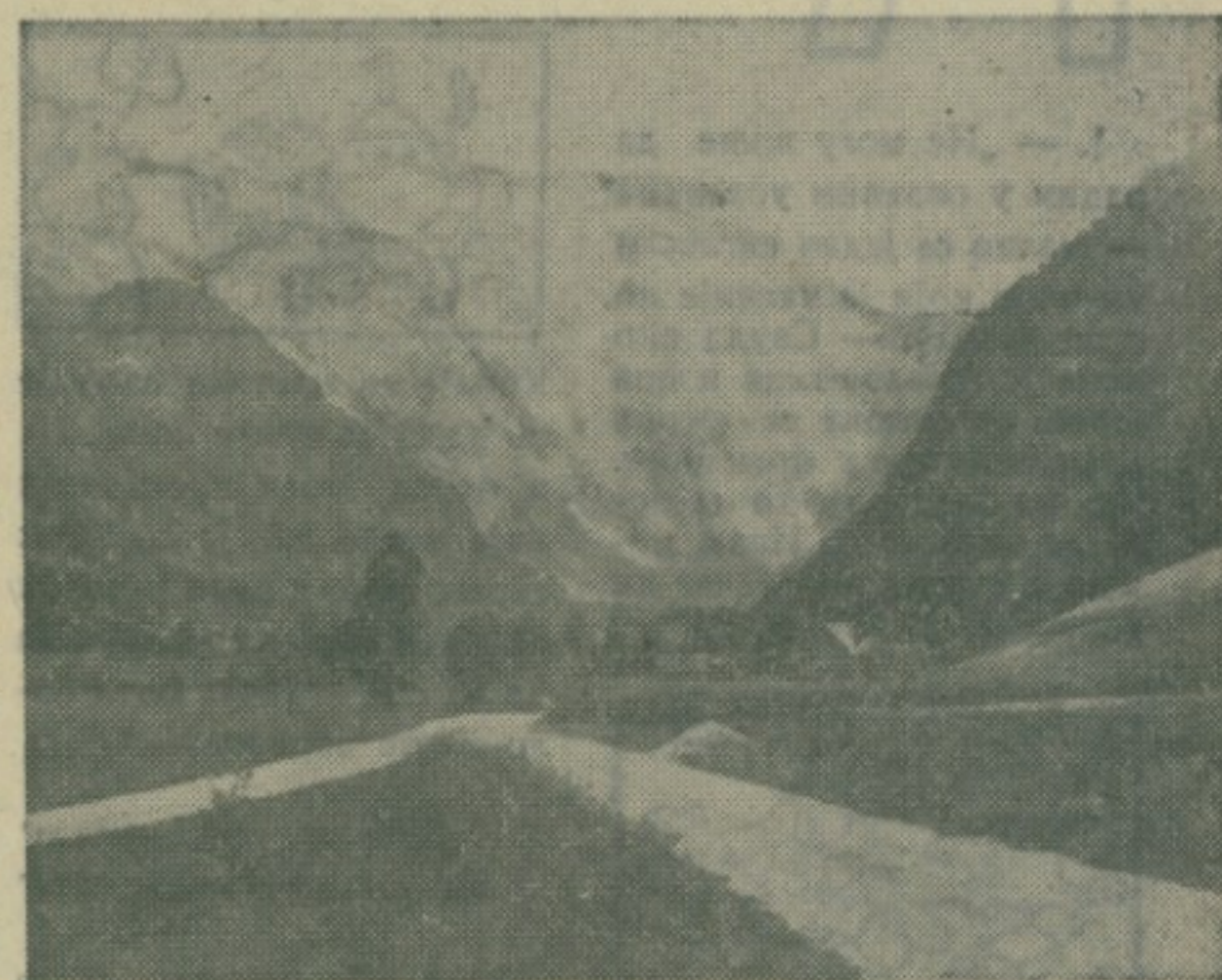
Тешко побеђенима

Из древних записа сазнајемо да су Кинези још око 400 године пре наше ере знали за неку врсту фудбала. Цареви династије Тсин држали су своје приватне „тимове“ од по 25 играча. Лопта је била начињена од коже. Голови нису постојали, али је игралиште било омеђено линијама. Победници су добијали награде, а побеђени батине шибом.



Логарска долина, туристички предео у Савињским Алпима има надморску висину од 760—780 метара. У овој долини извире Савиња, која се код Зиданог Моста улива у Саву. До Логарске долине путује се од Цеља долином Савиње. Многи туристи на путу за Логарску долину радо се заустављају у малим местима у долини Савиње да уживају у лепотама околног пејзажа. Поред осталог, на путу за Логарску долину туристи не пропуштају прилику да се не зауставе крај необичног обелиска — 80 метара високе стене која се као цинковска игла диже над Савињом. Неколико километара даље налази се на Солчаву, место које је веома страдало у току II светског рата и било спаљено до темеља. Сада је на згариштима подигнуто ново насеље.

Логарска долина је дело моћног ледника који се за



време леденог доба спуштао и кретао кроз Логарску долину, почев од највиших делова Савињских Алпа. Пут којим се кретао ледник „наследила је“ Савиња која ту

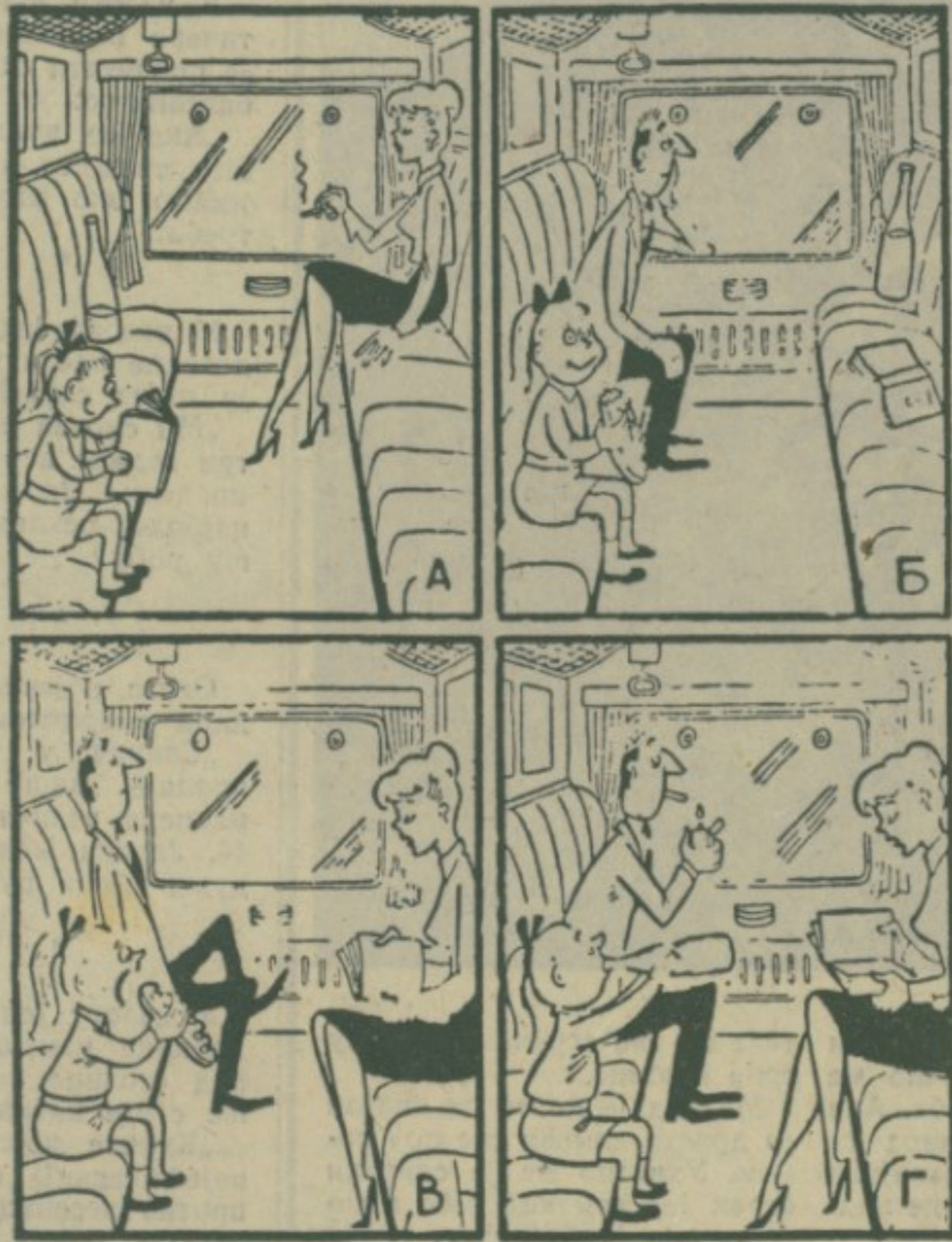
да протиче. Више планинарских домова, изграђених у алпском стилу, посети у току године неколико десетина хиљада туриста из земље и иностранства.

РЕУМАТИЧНИ ВИКИНЗИ

Дански антрополози су погледавши вишегодишњих истраживача срушили мит о великим и мишићавим јунацима мора

да су због стадне влаге сви викинзи одреда боловали од тешког реуматизма, а та болест, као што је познато, не даје човеку изглед витеза.

ОТВОРИ ОЧИ



НА ПУТУ

Путовање је дуго и путници га скраћују на разне начине: једни пуше, други читају, трећи дремају, неко једе.

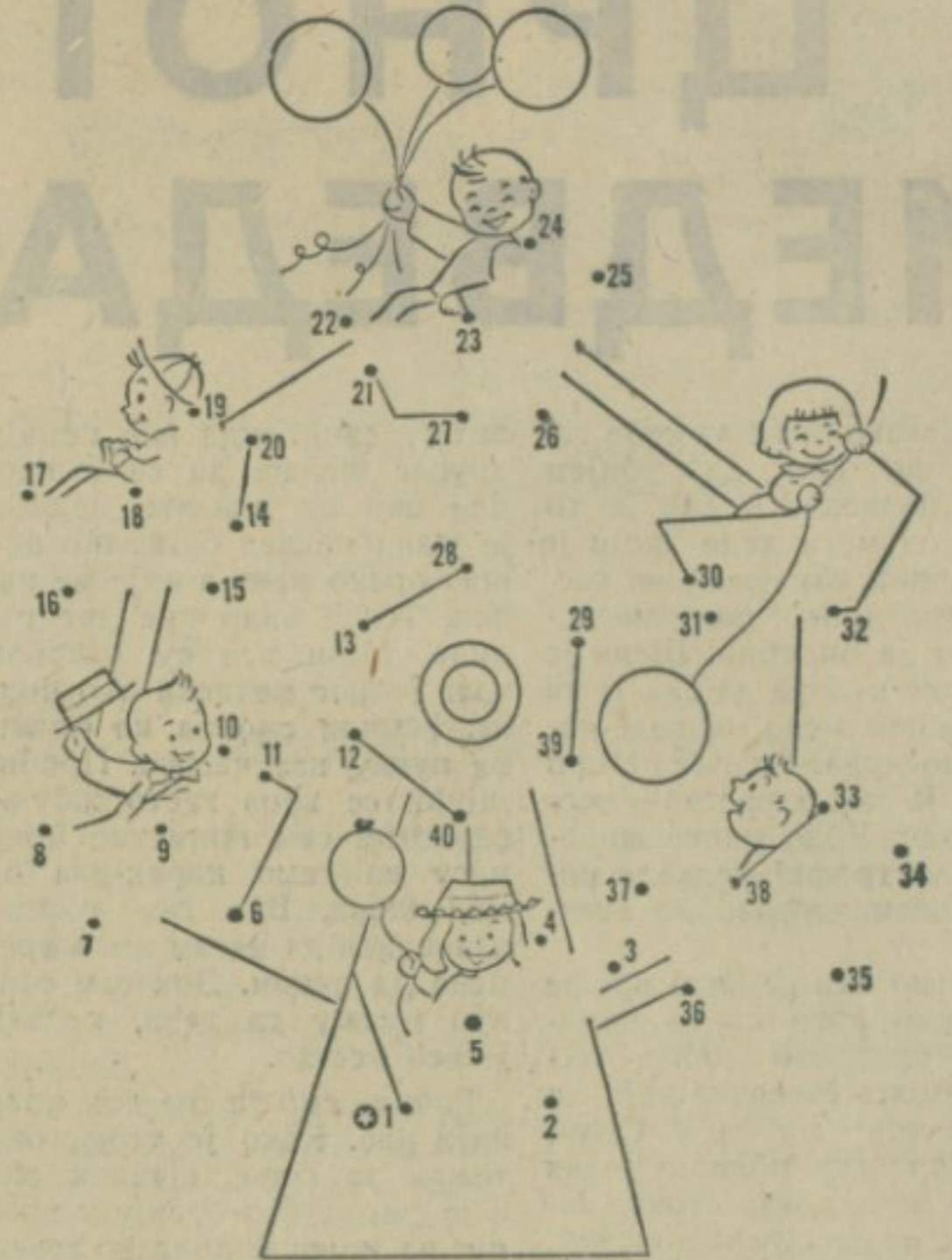
Ни наша три путника нису изузетак. Покушали су да скрате време како су знали и умели.

Шта су радили видите на сликама. Али да бисте знали како је путовање протекло распоредите слицице по логичном реду, онако како су се догађаји у купеу одвијали.

Одговор:

Слике треба да су поређане овако: Г, Б, А, Д, В, Е, Ц. На слици В девојчица је тек узела сендвич а жена на другом сендвичу почела је да чита књигу. На слици Б сендвич је већ крајњи, на слици Г поједен је до краја а књига у готовом стању. На слици А је најзад и жена с овом готовом књигом.

ОД ТАЧКЕ ДО ТАЧКЕ



УЗМИ ОЛОВКУ И ПОВУЦИ ЛИНИЈУ ОД ТАЧКЕ 1 ДО ТАЧКЕ 39. КАД ТО УЧИНИШ БИЋЕ ТИ ЈАСНО ЧЕМУ СЕ ДЕЦА РАДУЈУ. ДА ВИ ЦРТЕЖ БИО ВЕСЕЛИЈИ ОВОЛИ ГА ДРВЕНИМ ВОЈИЦАМА. ДОВИЂЕШ ЛЕПУ СЛИКУ. НА ПОСЛО!

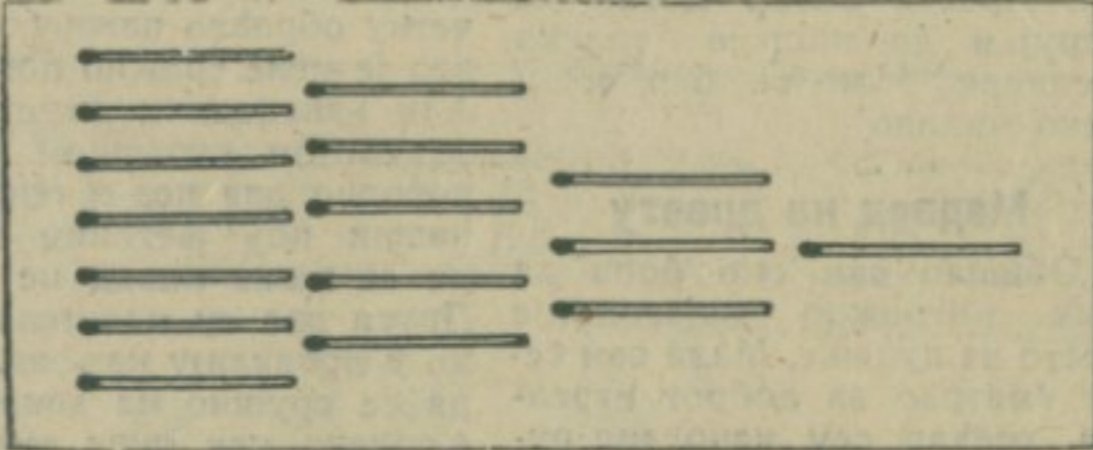
Одговор чобанице

Ишао неки човек, па пролазећи покрај једне долине виде младу чобаницу која је чувала овце. Пошто је поздравил, он јој рече: — Ако ми кажеш колико имаш оваца: мање од стотине или више од стотине, онда ћу те лепо наградити.

Чобаница му договори: — Да их имам колико их овде имам и онолико колико их је и половица више, а уз то њих још 35, онда би било равно 100.

Одговор: било их је 26
(100 = 26 + 13 + 35 + 1)

У филму француског режисера Алена Ренеа „Прошле године у Маријенбаду“ који је на филмском фестивалу у Венецији добио прву награду — „Златног лава“ — постоји сцена у којој се главни јунак игра шибницама. Ова игра



ПРОШЛЕ ГОДИНЕ У МАРИЈЕНБАДУ

постала је веома популарна шибница у широм Европи.

Узмите 16 шибница и распоредите их тачно онако како је показано на цртежу: у првом реду — 7, у другом — 5, у трећем — 3 и у четвртном — 1.

Игра се удвоје. Сваки играч има право да узме колико хоће шибница, али само из једног реда. Може да узме чак и читав ред. Игру губи онај ко узме по следњу шибницу.

Покушајте и ви. Игра није тако једноставна као што изгледа.

Мали сликар



МИКИЦА ЈЕ НАЦРТАО ДЕДИН ПОРТРЕТ. АЛИ НИ БАКУ НИЈЕ ЗАБОРАВИО. И ОНА ЈЕ ТУ, ГДЕ ЈЕ?

КО ШТА КАДА?

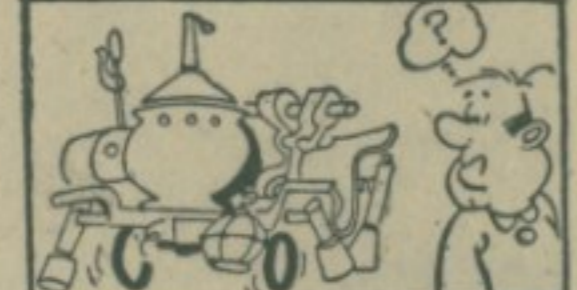
1. — „Не могу више да радим у оваквим условима — жално се један енглески научник који је касније постао славан. — Свуда око мене је прљавиштина и прашина, са видова се осипа креч пада ми у препарате. Чак ни бактерије то не могу да издрже... Ипак, можда и у томе има нечега интересантног за науку?“



Када се то догодило? Ко је био тај проналазач?

2. — Било је то веома занимљиво — читамо у једним новинама старим око 200 година. — Гомила народа окупила се у Венсану да би се дивила кочији на три точка коју је покренуо оган. Испод предњег дела кочија висио је велики кот

тао с лежиштем а пара из котла покретала је точкове преко система клипова.



Кочија се кретала спорije но да су је вукли коњи. Па и поред тога проналазач није могао да је савлада: скренула је с пута и разбиле се о зид. Сумњамо да ће од ове играчке бити било какве користи...“

Када се то догодило? Ко је био тај проналазач?

3. — „Предлажем да се на кола с четири точка постави котла с водом испод којег ће горети ватра. Према закону акције и реакције



је, који сам ја открио, водена пара која ће излазити

кроз уназад усмерену цев ствараће реактивну силу која ће кола терети напред.“

То се догодило пре 300 година. Ко је био проналазач реактивног аутомобила?

4. — Један физичар је изводио опите за време предавања случајно приближио магнетску иглу проводнику кроз који је протицала струја из батерије за коју је жица била везана. Научник је тада запазио



да се у неким положајима игле њен правац мења.

Ко је био тај физичар и шта је он открио?

5. — Улицама једног енглеског града кретале су се необичне парне кочије Дејвида Гордона. Својом конструкцијом возило је подражавало природу али је у техничком погледу било право чудовиште и једна

од великих заблуда на путу до проналазак првог аутомобила.



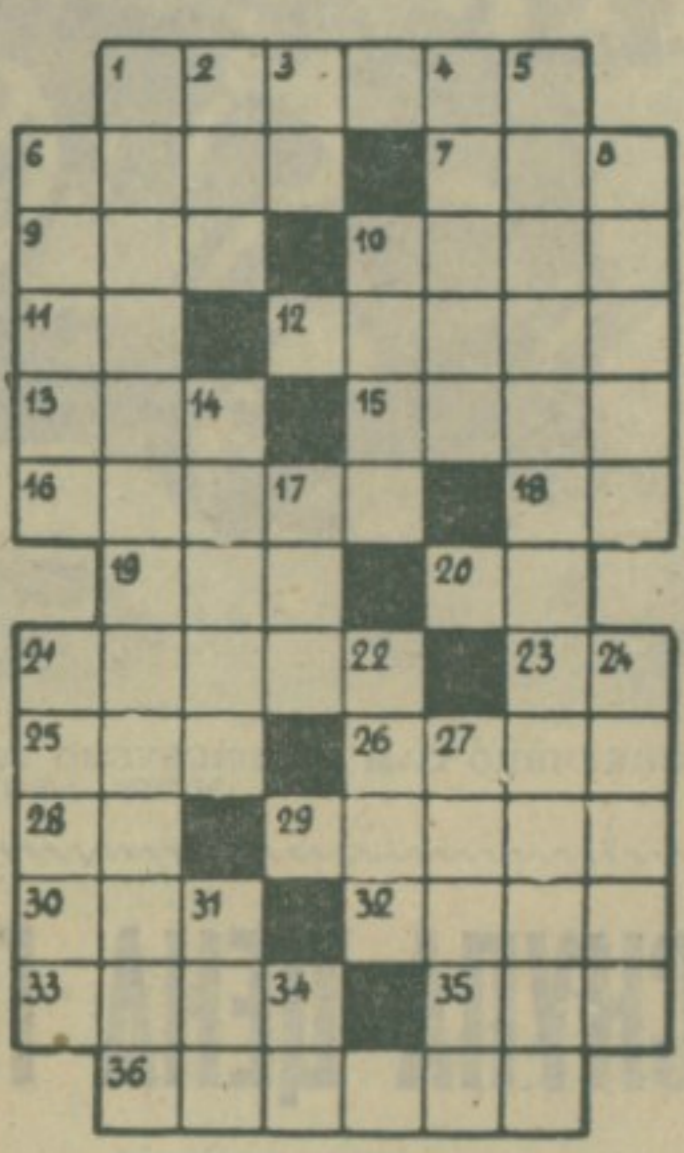
Гордоново возило није имало мотор. Како се кретало? Када се то догодило?

Одговори:

1. Дневник научника Естела Гилберта.
2. 1770. године. Николас Кузнецов, конструктор првог парног аутомобила.
3. Исаак Њутн. Његова идеја основала је неоствариву али реактивну парну кочију — орбон — која је могла да се покрета.
4. Дневник физичара Хенрија Давида Рорера.
5. Улицама једног енглеског града кретале су се необичне парне кочије Дејвида Гордона. Својом конструкцијом возило је подражавало природу али је у техничком погледу било право чудовиште и једна од великих заблуда на путу до проналазак првог аутомобила.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) пољски комедиограф (1793 — 1876), 6) заглавље, рад, 7) град у Фригији у Малој Азији, 9) оквир, 10) муслиманско женско име, 11) два сугласника, 12) зараза, 13) име македонског песника Шопова, 15) највеће божанство у скандинавској митологији, 16) руски књижевник („Ујка Вања“), 18) поштом, 19) обруб на одећи, 20) првак, 21) материја која унета у органizam угрожава живот, 23) скраћеница за коњску снагу, 25) име наше глумице Ореховић, 26) место у Срему, 28) два сугласника, 29) трупац, 30) име критичара Финија, 32) позив, 33) црница, ловљак, 35) отац (слов.), 36) непромислено платно (множ.).



Усправно: 1) име и презиме нашег филмског редитеља („Девети круг“), 2) алкохолно пиће, 3) скраћеница за едичију, 4) град у Саудијској Арабији, 5) комедија Бранислава Нушића, 6) врста спортисте, 8) спаонице, санке, 10) рибарска мрежа, 14) савремени амерички писац (Шон), 17) показна замесница, 21) јело од јаја, 22) летњиковач, 24) музичка лествица, 27) полуострво крај Дубровника, 31) језеро у Северној Америци, 34) слово латинице.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Римини, 6) Сава, 7) Еис, 8) изва, 10) црта, 11) ид, 12) север, 13) Арп, 15) нила, 16) Јалта, 18) мр, 19) жар, 20) Светозар, 21) Глигорин, 22) шљуга, 23) ел, 25) Тит, 26) вино, 28) Ив, 29) Барца, 30) воз, 32) Свир, 33) Осло, 35) аја, 36) тераса.

Усправно: 1) раздражљивост, 2) ива, 3) ма, 4) нерви, 5) интелигенција, 6) Синај, 8) Сарај, 10) цена, 14) Плаут, 17) трк, 21) штито, 22) Амас, 24) Лоара, 27) ирвас, 31) зле, 34) ор.

ЗАОКРЕТ У СМРТ

Пуних дванаест часова америчка подморница „Ачерфиш“ пратила је јапански носач авиона „Шинамо“, али узалуд, он је био бржи. Кад су већ одустали од гоњења, адмирал Микава наредио је изненада да „Шинамо“ промени курс. Ова одлука донела је носачу авиона катастрофу.

Тамна пучина Пацифика скривала је целу јапанску ескадру адмирала Микаве. Његов командни брод „Шокан“ пловио је у бразди испред ког манданта 6. дивизије носача авиона контраадмирала Гота. У бразди се налазио и највећи јапански носач авиона „Шинамо“ — понос јапанске морнарице. Његова посада била је састављена од најiskusнијих јапанских морнара који су прошли кроз чувену битку код Мидвеја (велика поморска битка од 5.—6. јуна 1942, у којој су Американци победили, прекретницом рата на Пацифику).

Палуба је била прекривена ловачким авионима „Ка-Те“ и „Зе-Ка“. Пилоти су у кабинама својих авиона чекали смену у ноћном патролирању. Сваког часа могли су се срести с америчким носачима авиона. Дежурни контроле летања поручник Торзико Сузукати седео је у командном торњу и будно пратио радарски екран.

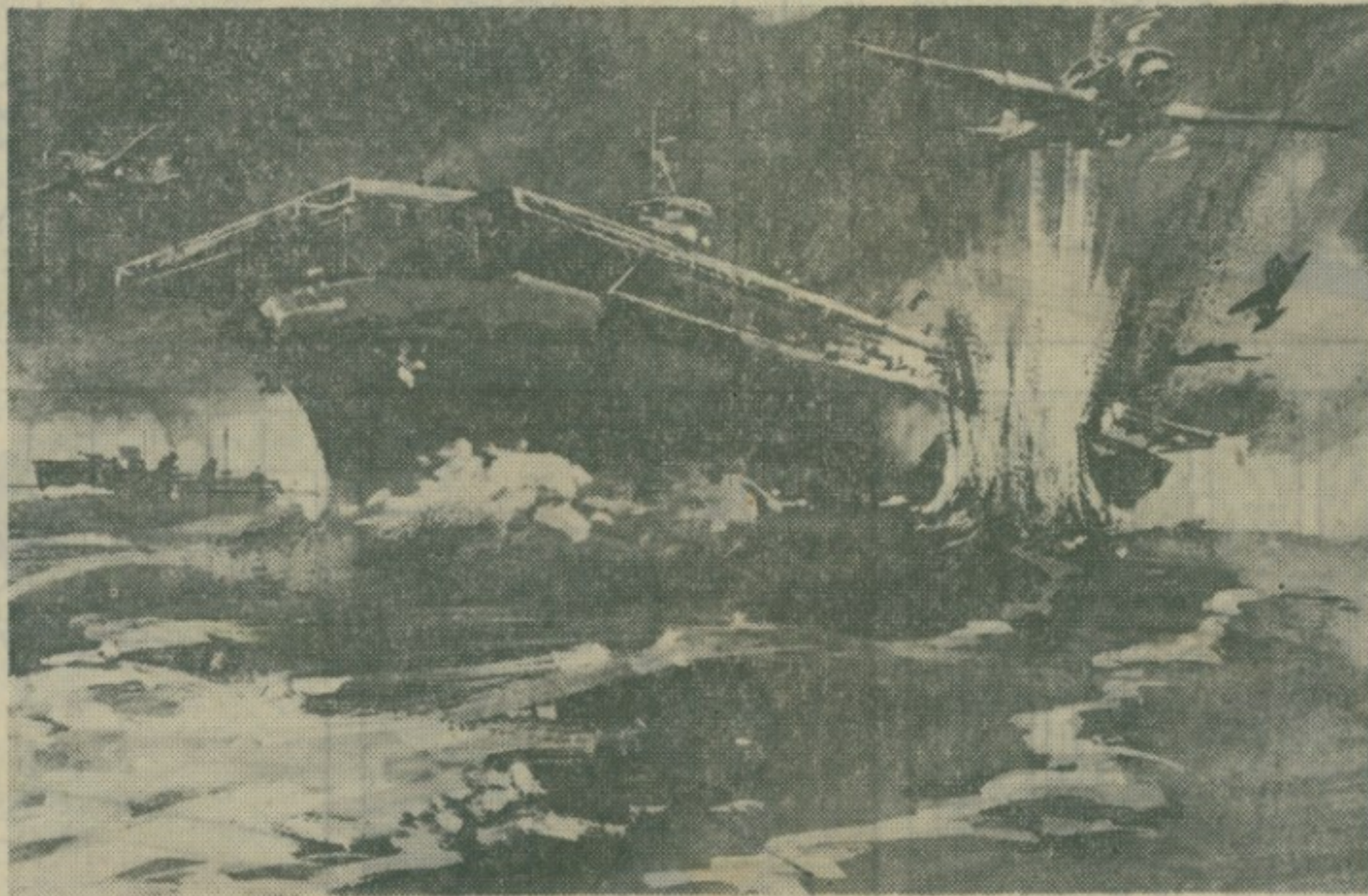
Око поноћи 23. новембра 1944. године, адмирал Микава је изашао из ратне сале смештене у челичној куполи, пришао микрофону и наредио:

— Гото, „Шинамо“ курс триста степени!

Флота је продужила према западу. „Шинамо“ се издвојио и пошао својим правцем. За њим су се валили огромни пенушави таласи. „Шинамо“ је пловио у пратњи три јапанска разарача. Пуне топовске цеви окренуте на све стране, очекивале су само притисак на електрично дугме.

„Шинаму“, који је у то време био највећи носач авиона на свету, то је била прва војска Пацифика после пора-

за код Мидвејских острва. Његова писта била је дуга 270 метара и само за десетак минута два ловачка пука могла су полетети са њега и



ступити у борбу. Брод је лично на пловаче острво: на њему је живело 2.000 људи у пуној ратној опреми.

ПОТЕРА У НОЋИ

Док је „Шинамо“ пловио пуном брзином одржавајући везу са адмиралом Микавом, америчка подморница „Ачерфиш“ пратила га је у стопу. Шест торпедних цеви биле су пуне. „Ачерфиш“ се прикрадао крменом делу „Шинама“, очекујући погодан тренутак да га једном салвом пошаље на дно. Американци су се на-

дали да ће свршити са „Шинамом“ већ у његовој првој војњи.

Командант „Ачерфиша“ капетан Вилијам Диксон истерао је из целе посаде и последњи атом снаге да би сти гао јапански носач авиона. Потера за „Шинамом“ почела је одмах чим је пао мрак, још док је он пловио у бразди целокупне флоте адмирала Микаве. Време је одмицало а подморница је све више заостајала. Није могла да плови брзином коју је развијао „Шинамо“.

У три часа ујутру, капетан

жалио за изгубљеном шансом.

ТОРПЕДО ИЗ ВЕДРОГ НЕБА

У тренутку кад је капетан Диксон већ помишљао да с посадом проведе остатак ноћи на пучини, осматрач подморничког радара је утрчао у његову кабину:

— Капетане, „Шинамо“ се враћа са разарачима у истом поретку. Возе према подморници.

Аларми уређаји подигли су сву посаду „Ачерфиша“ на ноге. За неколико минута под

Диксон је позвао свог навигатора, поручника Сајдеса.

— Смањи брзину! Даље не возимо.

„Шинамо“ је наставио пут, а подморница „Ачерфиш“ је остала ту где се и затекла, да би се посада одморила. Адмирал Микава је пловио даље према западу, у сусрет америчкој тешкој крстарици „Портланд“.

Подморница је испловила и сад се љуљала на таласима, док је у њену утробу продирао свежи ноћни ваздух са пучине. Капетан Диксон је

морница је поново заронила и нестала са пучине Пацифика. Одстојање између подморнице и циновог носача авиона све се више смањивало. Торпеда су окренута у правцу „Шинама“. Мотори су угашени. Осматрач радара је непрекидно јављао о приближавању јапанског носача авиона. На двадесетак миља испред носача авиона и разарача поручник Торзико Сузукати је стално контролисао ваздух и пучину. Тамнозелени ловци „Ка-Те“ су непрекидно патролирали у пару да би

пре него што се они врате на палубу, друга два већ полетела.

Када се „Шинамо“ сасвим приближио подморници, капетан Диксон је издао команду. Свих шест лансираних торпедних цеви хутале су још не колико секунди, а затим торпеда полетеше кроз воду. По сада је хутала. Сви су са радостју очекивали експлозију негде на боку „Шинама“. Секунде су пролазиле, а експлозије нема. Као да су торпеда нестала у бесконачној пучини.

За време док је посада подморнице очекивала крај „Шинама“, на његовој палуби се одвијала драматична борба за напуштање писте. Пилот „Ка-Те“ из патролне службе приметно је торпеда и грозничавом брзином јавно поручио Сузукатију. Резервна посада од хиљаду морнара напустила је утробу носача и потрчала на горњу палубу. Капетан „Шинама“ је успео да уклони брод са трасе торпеда само за неколико степени. Закаснио је за десетак метара. Снажна експлозија једног торпеда закачила је крмени део носача и поцепала му дебеле челичне табле као папир.

Са експлозијом у води се нашло и преко 200 морнара, које је детонација бацила са палубе. Вола је почела да продира у брод кроз огромну рупу. Преко хиљаду морнара је за трен ока нестало са палубе и појурило у доње просторије да спасава „Шинамо“, који је почео да се лагано нагиње на леву страну. Као рањена звер, „Шинамо“ је и даље пловио пуном брзином, док су „Ка-Те“ сејали дубинске бомбе по пучини.

Понос јапанске морнарице „Шинамо“ морао је да се повуче са ратног попришта пучине. Његова прва борбена војска није му донела ратну срећу.

Тако се изненадни заокрет који је наредио адмирал Микава завршио катастрофално. Замало није одлукао на дно Пацифика и „Шинама“ и његову пратњу. До краја рата у „Шинамо“ више никад није полагана таква нада јапанске морнарице као кад је пошао на своју прву војњу после Мидвеја.

Јесте ли већ чули да...

...аустралијски аутомобилски стручњаци конструисали су прототип аутомобила од алуминијума на ваздушним јастуцима који има мотор од 45 кон-



ских снага и троши 14 литара бензина на 100 километара. Просечна брзина му је 56 километара на час а може да прими 9 путника.

...тројица перувијанских младића потукла су недавно светски рекорд у свирању на гитари. Свирали су 55



часова са паузама од 10 минута на час и престали су тек кад су прсти почели да им крваре.

...да би се на време предвидела ерупција Етне и да би становници из њене најближе



околине благовремено могли бити упозорени на опасност, у самом гротлу биће постављено 5 сеизмографских апарата.

Листајући старе новине и часописе вратили смо се у 1909. и 1910. годину.

ВРЕМЕЛОВ



Ногама по плафону

Познати истраживач Тирола Бајли-Громан пише: у Бранденбуршкој долини и још у два-три округа у Тиролу, која се одликују снажним, стаситим мушким становницима и изванредно здравим женама, сачувала се необична игра. За време те игре играчица, пошто се вртела и поцупкивала са својим кавалером, хвата партнера за руке и баца га увис. Разуме се да и играч истовремено прави одговарајући покрет и ослањајући се обема рукама на њена рамена у такту музике наставља да игра по ниској таваници одаје. Девојка такође наставља да игра држећи на раменима свој не баш лаки терет.



Крокодил у запрези

Ко би могао и помислити да се алигатор — тај огромни гуштер — може натерати да обавља било какав посао. То је, међутим, пошло за ру-

ком Кембелу, фармеру из Арканзаса, чије се имање граничи с баруштинама у којима има алигатора.

Кембел није успео да од прве навике животињу на запрегу. У почетку обучавања овај велики гмизавац је у три маха испојио своју нарав и снажним репом разбијао је кола у која је био упрегнут. Фармер ипак није губио стрпљење и сада свакодневно обилази своју фарму возећи се лаким колима која вуче алигатор.

Музика као лек

Недавно је париски зубни лекар Доњије почео да употребљава фонограф за стишавање болова код болесника којима вади зубе. У току своје вишегодишње праксе лекар се неједном уверио да се пацијенти, којима је морао да даје наркотична средства, касније жале на јаку главобољу и тешке, страшне снове. Због тога је Доњије одлучио да прибегне помоћи фонографа. Посадивши пацијента на столицу, лекар му ставља у уши трубе фонографа и пушта апарат да свира и тек затим му даје наркоту. После неколико таквих сеанси Доњије је дошао до закључка да при примени

овог метода његови пацијенти које треба оперисати наркотом брже и лакше губе свест што ће рећи да музика фонографа убрзава и помаже дејство наркоте. Операције протичу успешно и пацијенти се брзо у одличном расположењу.



Голуб-фотограф

Дворски апотекар доктор Нојбруне из Таунуса истренирао је свог голуба-писмоношу за нов, користан посао. Он сад користи голуба за снимање пејзажа из птичије перспективе. Некада су за ово коришћени ваздушни балони, змајеви од папира и ракете.

Лаки фотографски апарат

израђен је по специјалној поруцини у механичарској радионици мајстора Шредера у Франкфурту на Мајни. Да би се истовремено могли добити различити снимци, апарат је израђен с два објектива: један од њих је на предњој а други на доњој страни.

Апарат се причвршћује голубу на груди помоћу еластичног ременца које се укршта на леђима.

Међутим, нијаким не треба мислити да нови проналазак служи само за забаву. Сасвим супротно: голубови нам могу добити снимке с различитих неприступачних места и захваљујући томе научне експедиције моћи ће да добијају разноврсне корисне податке.

Поред тога, фотографима-аматерима отворила се нова, занимљива област: фотографисање помоћу голубова-писмоноша.

Коњ-рачуница

Један руски лекар који се дуго бавио проучавањем умних способности животиња дошао је до закључка да су коњи способнији за рачунање од свих других животиња и птица и да умеју боље од њих да броје. Он је открио да папагај може да научи да броји до четири, мајка — до шест, врана — до десет, а неки пси — чак и до двадесет! Али, коњи могу да броје и рачунају још и даље. Тако је на пример, један коњ за време орања морао да начини плугом 20 бразди после чега је sledио кратак одмор. Коњ је брзо научио да се заустави тачно после двадесете бразде и ниједном

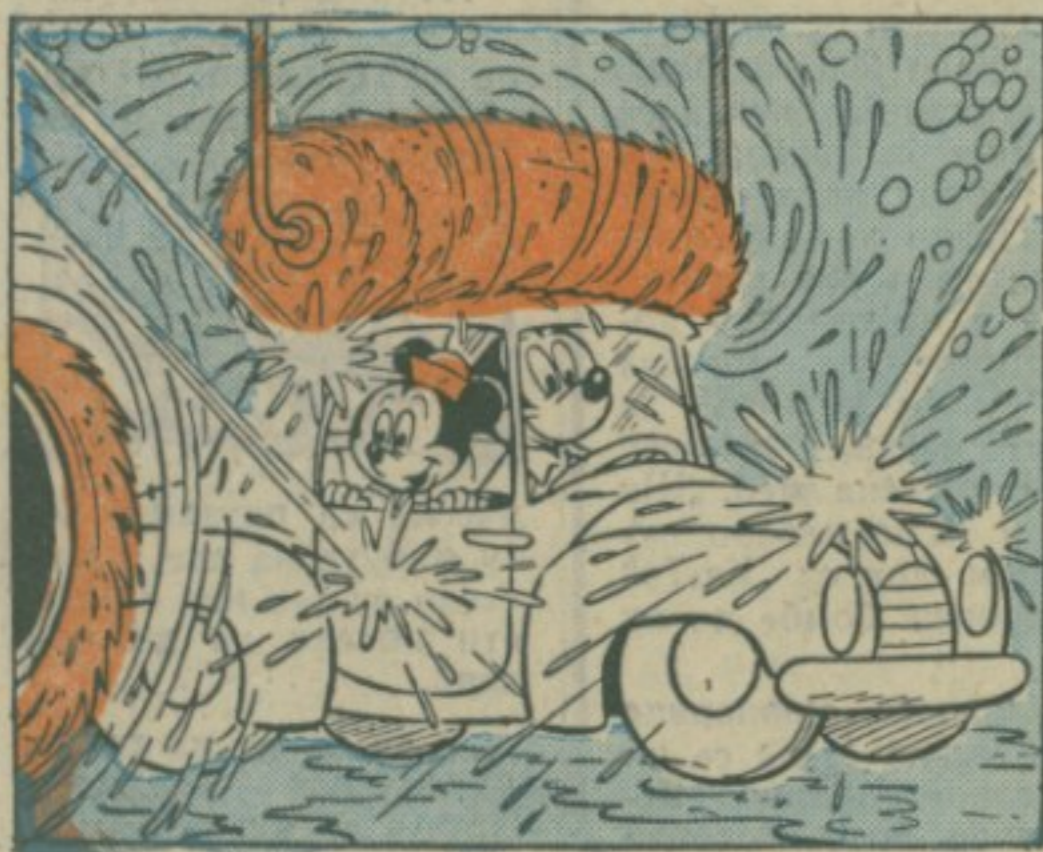
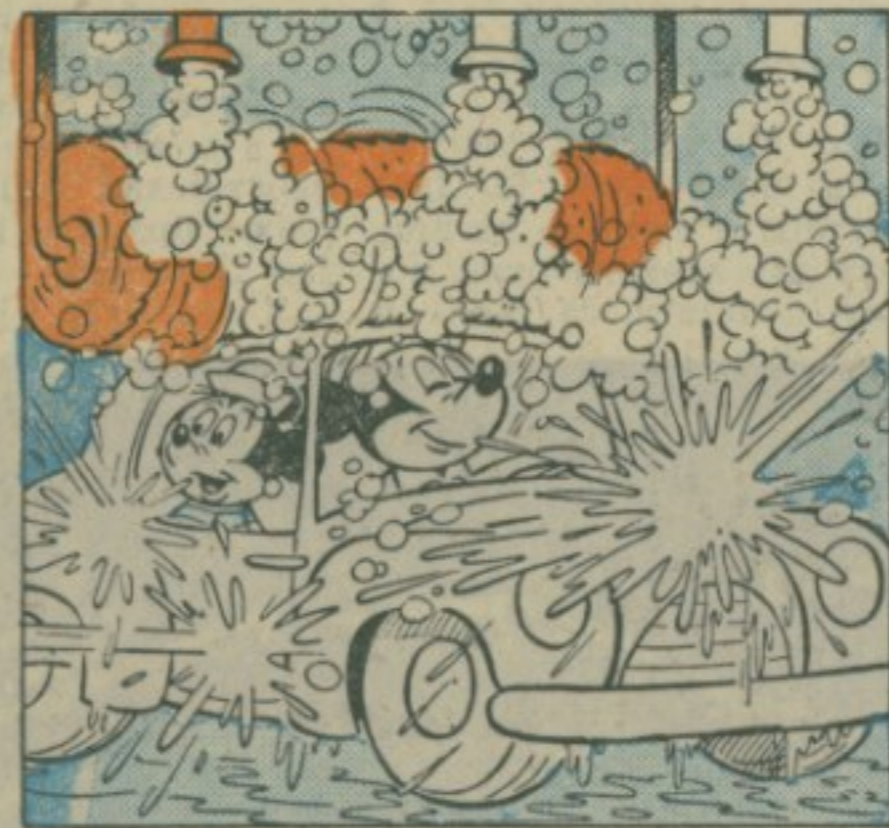


се није догодило да стане после деветнаесте или после двадесет прве. Други један коњ бројао је стубове са озаконом врста (једна врста = 1,06 километара) постављене дуж пута и заустављао се код 15-ог или 25-ог стуба где је као награду за тачно бројање, добијао мерницу зоби.



Тешко неонењеним

У средњем веку неонењеним мушкарцима у Немачкој није било лако: нису могли да ступе ни у један занатски еснаф или да врше јавне службе.



ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

